

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਚਿੰਨ

ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ ਏ (ਮੁਖ ਸੰਪਾਦਕ)

ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ

pardestimes

ਰਣਜੀਤ ਕੌਰਲਾ ਐਮ.ਬੀ.ਏ. ਮੈਨੋਜ਼ਿੰਗ ਐਡੀਟਰ

VOL- 15

No. 371

April 21, 2021

E-mail : info@pardestimes.com

Ph 510-938-7771

Ph 530-315-1020

ਬੇਅਦਬੀ ਕਾਂਡ ਪੁਲੀਸ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਫਿਰ ਲਟਕੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ - ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗ੍ਰਾਹਿ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਕੁੰਵਰ ਵਿਜੈ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਰਸਮੀ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਗ੍ਰਾਹਿ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੱਜ ਇਹ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। 1998 ਬੈਚ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੁੰਵਰ ਵਿਜੈ ਪ੍ਰਤਾਪ ਨੇ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ/ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਸੰਬੰਧੀ ਅਰਜੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਤਾਜ਼ਾ ਘਟਨਾਕਮ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਚਿਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਵੱਧ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਚੇਤੇ ਰਹੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਹਿੰਦੀਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਕੋਟਕਪੁਰਾ ਪੁਲਿਸ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕੁੰਵਰ ਵਿਜੈ ਪ੍ਰਤਾਪ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਤੋਂ ਲੱਭੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਬਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਾਰਾਜ਼ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਜਨਤਕ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬੇਅਦਬੀ ਅਤੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਦੋ ਪੁਲੀਸ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡਾਂ ਬਹਿਬਲ ਕਲਾਂ ਅਤੇ ਕੋਟਕਪੁਰਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਵੀ ਢੁੱਠੀ ਖੜੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਚਿੰਡਾ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁੰਵਰ ਵਿਜੈ ਪ੍ਰਤਾਪ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਫੰਟ ਖੇਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ ਪੁਲੀਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸਬੰਧ ਦੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ (ਏਜੀ) ਅਤੁਲ ਨੰਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਅੰਦਰ ਵੀ ਭਾਰੀ ਹਲਚਲ ਦੇਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੇ ਨੇ ਵੱਖਰਾ ਫੰਟ ਖੇਲੀਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਆਗਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁੰਵਰ ਵਿਜੈ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਖੇਡਿਆ ਪੱਤਾ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ ਪੁਲੀਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਸੋਸਲ ਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀਂ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਇਹੀ ਅੰਦਰਾਂ ਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧੀ ਆਗਾਮੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕੁੰਵਰ ਵਿਜੈ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਅਹੰਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਹਨ।

(ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 'ਤੇ)

See me today and
get the discounts
and service you deserve

Gurbinder S Mavi
Insurance Lic# 0F22244
Bus: 650-326-0660, Cell : 408-829-6284
988 El Monte Ave Mountain View, CA 94040

Like a Good Neighbor, State Farm is There www.gmavi.com
State farm mutual Automobile Insurance Company. State Farm Indemnity Company Bloomington, IL

Allstate
You're in good hands.
Avninder Singh
Insurance Specialist, CA Lic. # 0822501
Auto ~ Home ~ Life ~ Health ~ Business ~ Commercial
PH.(510) 441-7490
Toll free (877) 441-7490

30042 MISSION BLVD. SUITE 221 HAYWARD, CA 94544

Raj Budwal
(Investment and Financial Advisor)
408-972-8000,
408-835-0202 (Cell)

Budwal and Associates
329 Piercy Road, San Jose, CA 95138

Budwal@sagepointadvisor.com

Certified Insurance Agent
Global Green
INSURANCE AGENCY
ਹੈਲਥ ਇੰਸੂਰੇਂਸ ਕਰਵਾਉਣ
ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
ਫੋਨ: 510-487-1000
MANN@GGIABA.COM
Mann Insurance Brokers Inc.
4123 Dyer St., #230, Union City, CA 94587

ਜਸਪਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਅਟਾਰਨੀ ਐਟ ਲਾਅ, ਨਿਊਯਾਰਕ ਤੇ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ

ਗਡ਼ੀਜ਼ੀ ਸਟੋਅ, ਬੱਚਾ ਗੋਦ ਲੈਣਾ, ਡਿਪੋਰਟੇਸ਼ਨ,

ਵਿਅਾਹ, ਅੱਚ ਵਨ, ਐਲ ਵਨ, ਲੇਬਰ

ਸਰਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮੁਫ਼ਤ ਸਲਾਹ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦਫ਼ਤਰ

ਨਿਊਯਾਰਕ ਦਫ਼ਤਰ

ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ ਦਫ਼ਤਰ

ਫਰਜ਼ਨੇ ਦਫ਼ਤਰ
4491 w. Shaw Ave #
300B
Near Costco
Fresno, CA 93722
phone 559-271-5511

Padam Builders Inc.
ਸਾਡੇ ਕੰਮ ਦੀ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਗਰੰਟੀ

ਅਸੀਂ ਨਵੇਂ ਮਕਾਨ, ਗੈਸ ਸਟੋਕਨ, ਮੇਲ, ਸ਼ੋਅਰੂਮ
ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ ਦਾ ਕੰਮ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਤੋਂ
ਲੈ ਕੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਤੱਕ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

Bhupinder Singh Padam

email: padambuilders@gmail.com
Licensed # 1019803

CELL 510-565-6667

3143 ARDEN ROAD, HAYWARD CA- 94545

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਯੋਗ

ਇਕ ਪਾਸੇ ਕਰੋਨਾ ਦੀ ਦੂਜੀ ਲਹਿਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਹਿਰ ਢਾਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਿਆਸਤ ਵੀ ਗਰਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਸ ਵਾਰ ਸੱਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਕਈ ਧਿਆਨ ਆਹਮ-ਸਾਹਮਣੇ ਹਨ, ਪਰ ਕੋਈ ਗੱਠਜੋੜ ਹੁੰਦਾ ਫਿਲਗਲ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਇਕੱਲੀ ਹੀ ਚੋਣ ਲੜਨ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੱਫਰਬੰਦੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿਚ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਵਜੋਂ ਬਸਪਾ ਨੂੰ ਵੀ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਖੁਦ ਉਸਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਬਗਾਵਤ ਹੈ। ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੀਡਸਾ, ਬ੍ਰਹਮਪੁਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਲੀਡਰ ਵੱਖਰਾ ਮੌਰਚਾ ਬਣਾਉਣ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪੰਥਕ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੀਡਸਾ ਤੇ ਜਥੇਦਾਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਹਮਪੁਰਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠਲੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲਾਂ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਦਲਾਂ ਦੇ ਰਲੋਵੇਂ ਲਈ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਸਾਂਝੀ ਏਕਤਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਪੀਰਮੁਹੰਮਦ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪੰਥ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਦੋਵਾਂ ਦਲਾਂ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰ ਕੇ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੀਡਸਾ ਤੇ ਜਥੇਦਾਰ ਬ੍ਰਹਮਪੁਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਈ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਨਵੀਂ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਕੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਜਥੇਬੰਦਕ ਢਾਂਚਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਹਮਖਿਆਲ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰਕੇ ਚੌਥੇ ਫਰੰਟ ਦਾ ਗਠਨ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਕਰਾਰੀ ਹਾਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੋਲ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਲੀਡਰ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ, ਜਿਹੜਾ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਨ ਭਰ ਸਕੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਵਾਰ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੁਬਾਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਚ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਵੀ ਕੋਈ ਸਿਆਸੀ ਤਿਕੜਮ ਭਿੜਾਉਣ ਦੀ ਤਾਕ ਵਿਚ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਚ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਬਹੁਮਤ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣ ਸਕੇਗੀ।।

-ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ ਏ

albir Singh M.A.
Editor in Chief & Publisher
e-mail: bsma54@gmail.com

Tel : 510-938-7771, Ph . 510-516-3536

36415 RUSCHIN DR. NEWARK, CA 94560

Pardes Times (2nd office)
Ranjit Kandola ,Managing Editor
530-315-1020, email-Kandola@macloans.net

Buta Ram Joshi Staff Reporter, Fresno 559-803-0055

Sanjeev Garg Kali, Reporter Malwa Area, 96713-53789

RAJ BUDWAL
MEDIA PARTNER / REPRESENTATIVE
8350202@gmail.com 408-835-0202

Web designed www.pardestimes.com
by Aman Bansil 510-589-2245

The Pardes Times And People Associated With It Are Not Responsible For Any Claims Made By The Advertisers And Don't Endorse Any Product Or Services Advertised In The Pardes Times. Please Consult Your Attorney Before Buying/Hiring Contracting Through The Ads Published In The News Paper. The Pardes Times Is In Business Of Selling Spaces And Claims Made By Advertisers Are Not Tested/Confirmed By An Independent Source.

ਕੋਰੋਨਾ ਦਾ ਸਭਿਆਚਾਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ

ਬੰਗਾਲ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਚੋਣ ਰੈਲੀਆਂ ਹੋਣ ਜਾਂ ਹਰਿਦੁਆਰ ਕੰਭ ਵਿਚ ਇਸ਼ਨਾਨ ਲਈ ਸਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਭੀਤ, ਚੇਤ ਦੇ ਨਰਾਤਿਆਂ ਵਿਚ ਮਾਤਾ ਦੁਰਗਾ ਦੇ ਸਵਾਗਤ ਦਾ ਧਮ-ਧੱਕਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਰਮਜ਼ਾਨ ਵਿਚ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਦੀ ਚਹਿਲ-ਪਹਿਲ, ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਰੋਨਾ ਦੇ ਕਹਿਰ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਬਰੇ ਸੁਫਨੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੁਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਵੈਕਸੀਨ ਆਉਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੋਵਿਡ-19 ਮਹਾਮਾਰੀ ਸੁਰਸਾ ਦੇ ਮੰਹ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਕੋਪ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਮਹਾਮਾਰੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਸੰਕਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਤੋਂ ਉਪਜੀ ਕੋਵਿਡ-19 ਮਹਾਮਾਰੀ ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਅਗੇ ਜਾ ਕੇ ਸਾਡੇ ਲੋਕਤੰਤਰ, ਸਮਾਜ, ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਬੀਤੇ ਸਾਲ ਅਕਤੂਬਰ-ਨਵੰਬਰ ਵਿਚ ਜਿਵੇਂ-ਤਿਵੇਂ ਬਿਹਾਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਅਜੇ ਬੰਗਾਲ ਵਿਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਤ ਕਈ ਸੁਭਿਆਂ ਵਿਚ ਪੰਚਾਇਤੀ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਗੁਜ਼ਰੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਮਾਸਕ, ਸੈਨੇਟਾਈਜ਼ਰ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਦਰੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਪਾ ਰਹੀ। ਭਾਰੀ ਮਤਦਾਨ ਇਸ ਦਾ ਸੁਚਕ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਜਨੂੰ ਕੋਰੋਨਾ ਦੇ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਬੇਸ਼ਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਤਾਰੂੰ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਕੀਮਤ ਕਿਉਂ ਨਾ ਤਾਰਨੀ ਪਵੇ ਜੋ ਬਹੁਤ ਖੋਲਨਾਕ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਕੇਵਲ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੀ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਬਦਹੀਲੀ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਸੀ। ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਰਨ ਦਾ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਤਜਰਬਾ ਹੈ ਪਰ ਕੋਰੋਨਾ ਦੇ ਅਣਕਿਆਸੇ ਹਮਲੇ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਚਾਰੇ ਸਗੋਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਵਿਸ਼ਸਥਾ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਮਾਹੌਲ, ਸਮਾਜਿਕ ਸਬੰਧਾਂ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ, ਧਾਰਮਿਕ ਕਿਰਿਆ-ਕਲਾਪਾਂ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਚੁਣੌਤੀ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਵੇ? ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੋਕ ਸਭਾ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ, ਲੋਕਲ ਬਾਡੀਜ਼ ਜਾਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਚੱਲਦੀਆਂ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਜ਼ਮਹੀਰੀ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਸੁਰੂਪ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵਿਚ ਕੋਰੋਨਾ ਪ੍ਰੋਟੋਕਾਲ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਵਿਹਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਜਲੰਸ ਵਿਚ ਚੱਲਣਾ, ਪਦ-ਯਾਤਰਾਵਾਂ ਕੱਢਣੀਆਂ, ਵੋਟਰਾਂ ਨਾਲ ਹੱਥ ਮਿਲਾਉਣਾ, ਗਲੇ ਮਿਲਾਣਾ, ਪੈਰੀਂ ਪੈਣਾ, ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਲੈਣਾ, ਭੇਜਨ ਅਤੇ ਜਲ ਆਦਿ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨਾ ਆਦਿ ਅਨੇਕ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਹਨ ਜੋ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਭਾਰਤ ਵਾਂਗ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਬੇਸ਼ਾਰੀ ਭੀਤ ਇਕਠੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਉਥੋਂ ਲੋਕ ਸਵੈ-ਜਾਬਤੇ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਥੋਂ ਕਾਇਦੇ-ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨ੍ਹ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਬੋਈ ਬੋਇੱਜਤੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ, ਸਗੋਂ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਕਰਵਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ 'ਤੇ ਪਰਨ ਵਿਰਾਮ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਚਾਹੇ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਕੰਸਿਸ਼ਨ ਕਰ ਲਈ ਜਾਵੇ। ਕੀ ਕੋਰੋਨਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਲਾਗ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਵਧਾਉਣ

ਦਾ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਤਾਂ ਕੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਅਤੇ ਕੋਰੋਨਾ ਦੇ ਕਹਿਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇਹ ਇਕ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਬਾਰੰਬਾਰਤਾ ਘਟਾਉਣ ਤੇ ਇਕੋ ਵਾਰ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ 'ਤੇ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ

ਡਾ. ਏ.ਕੇ. ਵਰਮਾ

ਸੋਚਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਲੋਕਤੰਤਰ ਅਤੇ ਕੋਵਿਡ-19 ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਨੂੰ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚ ਆਮ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣਾ ਕੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਰੈਲੀਆਂ ਅਤੇ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਰਚਅਲ ਮੋਡ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਾਰੀਆਂ ਸਮਾਜੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਟਾਰ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਰੋਡੀਓ ਅਤੇ ਟੀਵੀ 'ਤੇ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇ ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਰੈਲੀਆਂ ਅਤੇ ਜਲਸਿਆਂ ਵਿਚ ਮਾਸਕ ਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਦੂਰੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਭ ਨਾਲ ਮਿਲਣਾ-ਗਿ

ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੇਲਨ ਸਮਾਜਿਕ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਵੇਗਾ

ਖੇਤੀ ਨੂੰ ਕਾਰਪੋਰੇਟਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਤਿੰਨ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਪ੍ਰਿਲਾਫ਼ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਉਠਿਆ ਕਿਸਾਨੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਅੱਜ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਰ ਕੋਨੇ ਵਿਚ ਦਸਤਕ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਰ ਵਰਗ ਦੀ ਜੁਬਾਨ ਉੱਤੇ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੇਲਨ ਚਤੁਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਨ ਸਮੂਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਖੇਤੀਬਾਤੀ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤਬਾਹੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਰਥਚਾਰੇ ਦਾ ਧੂਰ ਖੇਤੀਬਾਤੀ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਅੱਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਰੋਟੀ-ਰੋਜ਼ੀ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਸਲਾ ਜੁਡਿਆ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਹੀ ਨਾ ਕਰਨਾ ਬਲਕਿ ਕੁੱਝ ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਇਆ ਦੀ ਖੁਤਰਨਾਕ ਨੀਤੀ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਬਹੁ-ਸੰਮੱਤੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਨੰਗਾ ਚਿੱਟਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਅੱਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੇਲਨ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਮੱਤਭੇਦ ਭੁਲ ਕੇ, ਜਾਤਾਂ, ਧਰਮਾਂ, ਦਰਿਆਕਾਂ ਦੇ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਇਹ ਸੰਘਰਸ਼ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਮਾਜਕ ਏਕਤਾ ਵੱਲ ਵਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਏਕਤਾ ਤੋਂ ਰਾਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਜਨਤਾਂ ਅੱਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਬਹੁਤ ਭੈ-ਭੀਤ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿਚ ਫਿਰਕੂ ਲੀਹਾਂ ਉੱਤੇ ਵੰਡ ਕੇ ਆਪਣਾ ਲੁਟੇਰਾ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੇਲਨ ਨੇ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਵਿਰਤਾਂਤ ਸਿਰਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਨੇ ਵਿਚ ਜਾਇ ਬੱਸ ਜਾਂ ਰੇਲ ਸਫਰ ਕਰੋ ਅੱਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਥਾਂ ਬੈਠੋ ਗੱਲ-ਬਾਤ ਕਿਸਾਨੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੱਤਾ ਉੱਤੇ ਬਦਲ-ਬਦਲ ਕੇ ਕਾਬਜ਼ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਖੇਤੀ ਅੱਤੇ ਕਿਸਾਨੀ ਏਜੰਡੇ ਉੱਤੇ ਬਹਿਸ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤੀ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਦਬਾਅ ਸਦਕਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਉੱਤੇ ਬਹਿਸ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉੱਦੋਂ ਹੀ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੋਰ ਗਲਤ ਮੁੱਦੇ ਉੱਭਾਰ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੋਂ ਭਟਕਾਉਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਖੁਲਾਫ਼ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਬਾਰੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੋਂ ਕੰਨਾਕੁਮਾਰੀ ਤੱਕ ਅਲੱਗ ਆਲੱਗ ਭਾਸ਼ਾ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਅੱਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਬਿਲਕੁਲ ਇੱਕ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੇਲਨ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਰ ਕੋਨੇ ਤੋਂ ਸਮਰਸ਼ਨ ਅੱਤੇ ਹਮਾਇਤ ਹੀ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਉਹ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਇਸ ਅੰਦੇਲਨ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਗੀਤ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅੱਤੇ ਰਸਮ ਰਿਵਾਜ਼ ਕਿਸਾਨੀ ਰੰਗਤ ਵਿਚ ਰੰਗੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਅੰਨਤਾਤੇ ਕਿਸਾਨ ਅੱਤੇ ਉਸ ਦੇ ਝੰਡੇ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਾਇਮ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਅੱਤੇ ਕੜੀਆਂ ਵਾਲੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਝੰਡੇ ਅੱਤੇ ਸਟਿੱਕਰ ਲਾਉਣ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਬਣਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁੱਝ ਕਿਤੇ ਨ ਕਿਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਸਮਾਜਕ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਹਨ, ਜੋ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਪੇਟ ਵਿਚ ਪਲ ਰਹੀ ਹੈ।

ਭਾਵੇਂ ਅੰਦੇਲਨ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਪਰ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਬਨਾਉਣ ਬਾਰੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੀਤੀ ਅੱਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੋਕਤ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਖਰੇਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਹੀ

ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ 32 ਸੰਘਰਸ਼ਸ਼ੀਲ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ 500 ਦੇ ਕਰੀਬ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਕਿਸਾਨ ਵਿਰੋਧੀ ਹਮਲੇ ਖੁਲਾਫ਼ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਆਧਾਰਿਤ ਸਾਂਝੇ ਮੰਚ ਤੋਂ ਲੜ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਇੱਕ-ਦੋ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੀ ਭਾਵੇਂ ਅਲੱਗ ਸੰਘਰਸ਼ੀ ਅਖਾਤੇ ਵਿਚ ਹਨ

ਪਰ ਕਾਲੇ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਵਾਉਣ ਅੱਤੇ ਐਮ-ਮੈਸਪੀ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਾਰੀਟੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਇਕਠੋਂ ਹਨ।

ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਪਿੱਛੋਕਤ ਅਮੀਰ ਦੇਸ਼ ਵਾਲੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਸਮਾਜਾਨੀ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁਡਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਮੰਡੀ ਅੱਤੇ ਬੰਦਿਸ਼ਾਂ ਰਹਿਤ ਵਧਾਰ ਦੇ ਨਾਂ ਬਲੋਂ ਅਮੀਰ ਦੇਸ਼ ਵਾਲੋਂ ਲੱਗ ਅੰਦੇਲਨ ਅੱਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਇਹ ਸੰਘਰਸ਼ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਮਾਜਕ ਏਕਤਾ ਵੱਲ ਵਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਏਕਤਾ ਤੋਂ ਰਾਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਜਾਮਤਾਂ ਅੱਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਬਹੁਤ ਭੈ-ਭੀਤ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿਚ ਫਿਰਕੂ ਲੀਹਾਂ ਉੱਤੇ ਵੰਡ ਕੇ ਆਪਣਾ ਲੁਟੇਰਾ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਆਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਉਤੇ ਬਹਿਸ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤੀ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਦਬਾਅ ਸਦਕਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਉੱਤੇ ਬਹਿਸ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉੱਦੋਂ ਹੀ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੋਰ ਗਲਤ ਮੁੱਦੇ ਉੱਭਾਰ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੋਂ ਭਟਕਾਉਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਉਤੇ ਬਹਿਸ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਰ ਕੋਨੇ ਤੋਂ ਸਮਰਸ਼ਨ ਅੱਤੇ ਹਮਾਇਤ ਹੀ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਉਹ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਇਸ ਅੰਦੇਲਨ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਗੀਤ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅੱਤੇ ਰਸਮ ਰਿਵਾਜ਼ ਕਿਸਾਨੀ ਰੰਗਤ ਵਿਚ ਰੰਗੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਅੰਨਤਾਤੇ ਕਿਸਾਨ ਅੱਤੇ ਉਸ ਦੇ ਝੰਡੇ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਾਇਮ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਅੱਤੇ ਕੜੀਆਂ ਵਾਲੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਝੰਡੇ ਅੱਤੇ ਸਟਿੱਕਰ ਲਾਉਣ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਬਣਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁੱਝ ਕਿਤੇ ਨ ਕਿਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਸਮਾਜਕ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਹਨ, ਜੋ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਪੇਟ ਵਿਚ ਪਲ ਰਹੀ ਹੈ।

ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅੱਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਨਮ ਦਾਤਾ ਸਮਾਜਾਨੀ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਅੱਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਪੱਖੀ ਨੀਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਅੰਦੇਲਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਸਮਝ ਇੱਕ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਨੀਤੀਆਂ ਖੁਲਾਫ਼ ਕਿਸਾਨੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਹਮਲਾਵਰ ਰਖ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਜੋ ਭਵਿਖ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਏਕ ਵਾਲ

ਸੇਧਿਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਜਨਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਰਥਿਕ ਬਰਬਾਦੀ ਵਾਲੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਬਜ਼ਦਿਹਾਂ ਹਨ। ਇਸ ਲੜਾਈ ਨੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸੁਪਰ-ਸਟਰਕਚਰ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦੌਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਸਾਲਾਂ ਬੱਧੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਸਦਕਾ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਿਆ ਹੈ। ਚੀਜ਼ ਦੇ ਲੋਕ ਜਮਹੰਗੀ ਇਨਕਲਾਬ ਦੇ ਮੌਦੀ ਕਾਮਰੋਡ ਮਾਓ-ਜੋ-ਤੁੰਗ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਹਤਵਾਂ ਪੂਰਨ ਲਿਖਤ, (ਵਿਰੋਧਾਈਆਂ ਉੱਪਰ) ਵਿਚ (ਉਪਰਲਾ ਦਾਚ) ਵਾਲੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਜਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਵਿਕਾਸੀ ਸੰਭਵ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਨਾਲ ਵੱਡੀਆਂ ਤੋਂ ਕਿਉਂਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਘਟਣ ਕਰ ਕੇ, ਅਨਾਜ ਤੋਂ ਬਧਾ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਲੜਾਈ ਬੁਨਾਵਾ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਕਰ ਕੇ ਖੇਤੀਬਾਤੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਬਿਲ ਗੋਟਸ ਵਾਲੋਂ ਢਾਈ ਲੱਖ ਏਕ ਜ਼ਮੀਨ ਖੁੱਲ੍ਹੀਦਾ ਇਹ ਹੀ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲੜਾਈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅੱਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਲੜਾਈ ਕਿਉਂਕ

ਲੋਕ ਮੈਨ ਰਹਿਣ ਤਾਂ ਤੰਤਰ ਭਾਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਕੁਝ ਕੁ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਸਨ ਉਦੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਇਕ ਸਿਆਹਫਾਮ ਵਿਅਕਤੀ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਹਥਾਂ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਥੋਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਖੜਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੋਰੇ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਾਰਨ ਸਿਆਹਫਾਮ ਨੂੰ ਧੋਣ ਤੋਂ ਗੋਡਾ ਰੱਖ ਕੇ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਆਦਾ ਗੰਭੀਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸਿਆਹਫਾਮ ਦੀ ਜਾਨ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਦੁਖਾਂਤ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਲਗਪਗ ਹਰ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ ਸੀ।

ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਜਨਤਾ ਦਾ ਰੋਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੁੱਟ ਪਿਆ ਸੀ। ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀ ਇਕ ਰੰਗ ਦੇ ਨੌਜਾਂ ਸਨ, ਅਮਰੀਕਾ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾਪਸੰਦ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਇਸ ਲਈ ਮਾਰਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਰੰਗ ਦਾ ਕਾਲਾ ਹੈ, ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵੀ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋ ਆਬਿਨਦਨ ਨੇ ਆਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਮਾਰੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਬੋਟੀ ਤੋਂ ਮਾਫ਼ੀ ਮੰਗਿਆ ਪਛਾਵੇ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਸਾਇਟ ਉਸ ਫੋਟੀ ਜਿਹੀ ਬਾਲੜੀ ਲਈ ਗੁਜਾਰੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਾ ਇਹ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਅਲੰਬਰਦਾਰ ਵਾਲਾ ਚਿਹਰਾ-ਮੋਹਰ ਸਭ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲੱਗਾ। ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹੋ ਜਾਵੇ ਪਰ ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜਦੋਂ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਸਵਾਮੀ ਅਰਥਾਤ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਮਤਦਾਨ ਕਰ ਕੇ ਸੱਤਾ ਸੌਂਪਣ ਵਾਲੇ ਖੁਦ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋਣ। ਉਹ ਮਨੁੱਖੀ ਹਕਕ ਦੇ ਰਾਖੇ ਵੀ ਬਣਨ ਤੋਂ ਤਰਜਮਾਨ ਵੀ।

ਅਫਸੈਸ ਨਾਲ ਕਹਿਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਅਜੇ ਇਹ ਭਾਵਨਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਗ੍ਹਿ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਸ਼ਰੋਆਮ ਚਿਟੋ ਦਿਨ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜਿਊਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੋਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੋਇੱਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਕਸਰ ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਜ਼ਾਦ ਮੁਲਕ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦ ਨਾਗਰਿਕ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸ਼ਾਸਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਜਨਤਾ ਦੀ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਲਈ ਹੀਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹੇ ਤਾਂ ਜਿਆਦਾਤਰ ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੁਲਕ ਜਾਂ ਤਾਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਪੁਲਿਸ ਤੇ ਹੋਰ ਮਹਿਕਮਿਆਂ ਦੇ ਮੁਲਕਜ਼ਮਾਂ ਦਾ।

ਜਿਸ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇੱਜ਼ਤ-ਮਾਣ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਦੂਜੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨਾਲ ਜ਼ਾਲਮਾਨਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਮੌਤ ਵੀ ਦੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜਿਹੇ ਜਿਹਾ ਦੇਸ਼ ਪੱਧਰੀ ਗੁੱਸਾ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਗੁੱਸਾ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਛੁੱਟ-ਛੁੱਟ ਕੇ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨਾਲ ਜੁਡੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਤਾਂ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਨਿਕਲ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰੀ ਤੇ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਅੱਗ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦੇਣਾ ਤਾਂ ਮਾਮਲਾਂ ਗੱਲ ਹੈ ਪਰ ਜਦ ਇਕ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਕੁੱਟਦੇ ਹਨ, ਅਪਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਲੁੱਟਦੇ ਹਨ ਉਦੋਂ ਉਹ ਗੁੱਸਾ

ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਜੋ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਕਿ ਇਕ ਸਿਹਤਮੰਦ ਲੋਕਤੰਤਰ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਵੀ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿਚ ਲੋਕ ਮੈਨ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਥੋਂ ਤੰਤਰ ਭਾਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੰਤਰ ਦੀ ਚੱਕੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਪਿਸ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੰਤਰ 'ਤੇ ਕੋਰੋਨਾ ਲਈ ਜੋ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਗਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਮਾਸਕ ਪਾਉਣਾ ਵੀ ਇਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਅਸਲ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਵੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕੋਰੋਨਾ ਤੋਂ

ਉਸ ਨੇ ਮੰਹ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਢਕਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਵਿਚਾਰ ਵਧਾਰੀ ਨਹੀਂ, ਰਿਕਸਾ ਚਾਲਕ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਸਤਕ 'ਤੇ ਸੁੱਟ ਕੇ ਡੰਡੇ ਵੀ ਮਾਰੇ ਅਤੇ ਠੰਡੇ ਵੀ।

ਹੈਰਾਨੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਹੈ ਜੋ ਆਲੇ-ਦੂਅਲੇ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਡਰੋਂ ਚਾਲਕ ਦੀ ਮਾਰਕੁੱਟ ਦੇਖਦੇ ਅਤੇ ਚੀਕਾਂ ਸੁਣਦੇ ਰਹੇ। ਇਥੋਂ ਇਹ ਸੋਚਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਮਿਸਾਲ ਮੰਨਦੇ ਹੋਣੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਮਾਫ਼ੀ ਮੰਗਣਗੇ ਜੋ ਬੇਵਜ਼ਾ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਹਿੱਸਾ ਦਾ ਸਿਕਾਰ ਹੋਣੇ।

ਵੱਡਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਲੋਕ

ਕੁਟਵਾਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਦੇਸ਼ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਵੀਆਈਪੀ ਦਾ ਹੰਕਾਰ ਬਹੁਤ ਵੱਧ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਹੰਕਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਡੰਡੇ ਨਾਲ ਬੇ-ਗੁਨਾਹਾਂ ਦੀ ਮਾਰ-ਕੁਟਾਈ ਕੀਤੀ।

ਮੈਂ ਤਾਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਉਸ ਵਿਗਿਆਨੀ ਦਾ ਸ਼ਕਰੀਆ ਅਦਾ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਜਿਸ ਨੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਦੇ ਨਾਲ ਕੈਮਰਾ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ। ਜੇ ਇਥੋਂ ਕੋਈ ਹਿੰਮਤ ਕਰ ਕੇ ਵੀਡੀਓ ਬਣਾ ਕੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਅਪਲੋਡ ਨਾ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਸੁੱਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਕੁੱਟ ਖਾਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਆਮ ਨਾ-ਗਰਿਕ।

ਕਾਰਵਾਈ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੋਈ ਜਦ ਮੋਗਾ ਵਿਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਨੀਦ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਉਡਾ ਦਿੱਤੀ। ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਕੁਝ ਇੰਦੋਰ ਤੇ ਆਜ਼ਮਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਵੀ ਹੋਇਆ। ਜੇ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਦੇ, ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਮਗਰਮੱਛ ਨਾਲ ਵੈਰ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ, ਉਹ ਵੀਡੀਓ ਬਣਾ ਕੇ ਮੌਨੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਵਚ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਇਕ ਦਿਨ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ, ਵਾਰ-ਵਾਰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਅਪਮਾਨਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਅਜ ਵੀ ਜਦ ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ 75ਵੀਂ ਵਰ੍ਗੀਂ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿਚ ਹਾਂ, ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਇਹ ਸਨਮਾਨ, ਜੀਵਨ ਦੇ ਸਾਧਨ, ਪੇਟ ਭਰ ਰੋਟੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਵਾਲੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਜੇ ਤਕ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਹੈ।

ਇਹ ਤਾਂ ਕੁਝ ਕ ਮਿਸਾਲਾਂ ਹਨ, ਕੌਣ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਕਿ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਬਾਣਿਆਂ ਵਿਚ ਬੀਤੇ 75 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਤਸ਼ਦਦਦ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਕੇ ਸਦਾ ਦੀ ਨੀਦ ਸੌਂ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਨਿਆਂ ਨਾ ਮਿਲ ਸਕਣ ਕਾਰਨ ਆਪਣੇ ਰਿਸਦੇ ਜ਼ਖਮਾਂ ਨੂੰ ਸਹੇਲਣ ਦੀ ਨਕਾਮ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅੱਥਰ ਕੇਰਦੇ ਹਨ। ਕਾਸ! ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕ ਵੀ ਜੋ ਆਬਿਨਦਨ ਦੇ ਨਕਸੇ-ਕਦਮਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲਦੇ ਹੋਏ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਤੀਕੋਰਿਮ (ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ) ਦੇ ਕਹਿਰ ਲੈਂਦਾ ਤਾਂ ਮਾਫ਼ੀ ਮੰਗ ਲੈਂਦੇ ਜਿੱਥੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕੇਵਿਡ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਪਿਤਾ-ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਬਾਣੇ ਲਿਜਾ ਕੇ ਲਾਸ਼ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ।

ਕੋਵਿਡ ਸੰਕਟ ਕਾਰਨ ਬੋਰਿਸ ਜੋਹਨਸਨ ਦਾ ਭਾਰਤ ਦੌਰਾ ਰੱਦ

ਲੰਡਨ- ਕਰੋਨਾਵਾਇਰਸ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵੱਧ ਰਹੇ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਮਦੇਨਜ਼ਰ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬੋਰਿਸ ਜੋਹਨਸਨ ਨੇ ਆਪਣਾ ਭਾਰਤ ਦੌਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਧਰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਇਹ ਨਿਯਮ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨੇਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਬੜੀ ਬੇਸਰਾਮੀ ਨਾਲ ਕੋਵਿਡ-19 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ-ਕਾਇਦਿਆਂ-ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧੱਜੀਆਂ ਉਡਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹੀ ਮਿਸਾਲ ਲੈ ਲਓ।

ਬੋਰਿਸ ਜਿੱਲੇ ਦੇ ਇਕ ਵੀਆਈਪੀ ਜਿੱਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਾਗਰਾਜ਼ ਹੋ

ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ: ਬਿਰਤੀ ਤੇ ਬਾਣੀ

“ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ” ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਅੰਗ ਬਣਨ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਰਾਗਾਂ ਤੋਂ ਵਧੀਕ ਸਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ‘ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ’ ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਨੇਪਰੇ ਚਾਡਿਆ, ‘ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ’ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ। ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਭਾਵ-ਜਗਤ ਲਈ ਇਸ ਕਾਰਜ ਦੇ ਨਿਕਟ-ਵਰਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਦੁਰ-ਵਰਤੀ ਪਰਿਣਾਮ ਨਿਕਲੇ। ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਸੋਸ਼ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ। ‘ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ’ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਮਿਲ ਗਈ। ਹਲਤ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਪਲਤ ਵਿਚ ਵੀ ਸ਼ਬਦ-ਗੁਰੂ ਤੇ ਟੇਕ ਸਭ ਤੋਂ ਸ੍ਰੋਟ ਸਿੱਧ ਹੋ ਗਈ।

ਰਾਗ ਦੀ ਧੁਨੀਗਰ ਬੰਦਿਸ਼ ਤੋਂ ਪਾਰ, ਕਾਇਨਾਤ ਤੇ ਸਹਿਕ ਸਕੰਦਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦੀ ਹੋ ਕੇ ਜਿਵੇਂ ‘ਜਪਜ਼ੀ’, ‘ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ’ ਦਾ ਆਰੰਭ ਰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਬਦਲ ਤਸੱਵੂਰ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅੰਤ ਨੂੰ ਦੇਣ ਹੈ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਦੇ ਸਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਰਾਗ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਸੁਤਦਾ। ਉੱਤ ਆਰੰਭ ਤੋਂ ਅੰਤ ਤੱਕ ‘ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ’ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਦਿਆਂ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਗਭਗ ਅੰਤਿਮ ਸਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਚਾਰ ਗੁਣਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਾਵਿ-ਉਚਾਰ ਹਨ ਜੋ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਾਗਾਂ, ਤਿੱਲੰਗ, ਬਿਲਾਵਲ, ਜੈਜਾਵੰਡੀ, ਤੁਖਾਰੀ, ਬਸੰਤ ਅਤੇ

ਤੇਜਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

ਧਾ. ਵਨੀਤਾ ਅਨਸਾਰ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਵਿ ਉਚਾਰਾਂ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਸਿਮਰਨ ਨਾਲ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਬਿਰਤੀ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਤੱਖ ਪ੍ਰਮਾਣ ਉਹ ਸਤਰਾਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ “ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸੋਈ ਨਰੁ ਗਰਆ ਜੋ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਵੈ” ਜਾਂ “ਜਨ ਨਾਨਕ ਸਭ ਹੀ ਮੈਂ ਪੂਰਨ ਏਕ ਪ੍ਰਭ ਭਗਵਾਨੋਂ” ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਨਿਰਵਿਭਨ ਪ੍ਰਗਟਾਂ ਹੈ। ਸਿਵਾਏ ਰਾਗ ਤਿੱਲੰਗ ਅਧੀਨ ਰੱਖੇ ਗਏ ਕਾਵਿ ਉਚਾਰਾਂ ਦੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਇਸ ਜੁਗਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਹਨ। ਸਭ ਵਿਚ ਨਿਚੋਤ ਦੇ ਅੱਪਤਨ ਲਈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰੀ ਕਾਵਿ-ਜੁਗਤ ਨਹੀਂ, ਆਪਣੇ ਕਬਨ ਨੂੰ ਸੱਚ ਸਿੱਧ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਖੋਗ ਉਪਰਾਲਾ ਹੈ। “ਜਨ ਨਾਨਕ ਸਭ ਹੀ ਮੈਂ ਪੂਰਨ ਏਕ ਪ੍ਰਭ ਭਗਵਾਨੋਂ” ਆਦਿ ਇਸ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਹਨ। ਇਕਹਿਰੇ ਕਥਨਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਪਰ ਜਾਇਲ ਹੋ ਨਿਬਤਨ ਦਾ ਯਤਨ ਵੀ ਪ੍ਰਤੱਖ ਹੈ ਜਿਵੇਂ:

ਇਹੁ ਜਗੁ ਹੈ ਸੰਪਤਿ ਸੁਪਨੇ ਕੀ ਦੇਖਿ ਕਹਾ ਐਡਾਨੋ। ਜੋਬਨੁ ਧਨੁ ਪ੍ਰਭਤਾ ਕੈ ਮਦ ਮੈਂ ਅਹਿਨਿਸਿ ਰਹੈ ਦਿਵਾਨਾ। ਗੁਰਮਤਿ ਸੁਨਿ ਕਛੁ ਗਿਆਨੁ ਨ ਉਪਜਿਓ ਪਸੁ ਜਿਉ ਉਦਰੁ ਭਰਉ॥

ਸ਼ੈਲੀ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਜਾਇਲ ਕਰਨ, ਬਿੰਬ ਨੂੰ ਭਾਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਕਬਨ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਅਨੁਭਵ ਦੀ ਗਹਿਰਾਈ ਵਿਚ ਉਤਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਸਿੱਧ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੱਖ ਹੈ। ਕੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ ਅੰਤਿਮ ਸਲੋਕਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਵਿ ਉਚਾਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ? ਇਉਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਰਚਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਨ ਜਦਕਿ ਅੰਤਿਮ ਸਲੋਕ ਰਚਨਾ ਦੇ ਨਾਲ ਉਚਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਲਾਵੇ ਵਿਚ ਸਮਾਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਮੇਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਰਿਆਂ ਦੀ ਉਪਜ ਹਨ ਜਦ ਉਹ ਸਿਮਰਨ ਵਿਚ ਕਲ ਸਮਾਂ ਲੰਘਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਬਾਹਰ ਦੀ ਹਾਲਤ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੀ ਸਹਾਦਤ ਨੇ ਭੈਅ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤ ਉਤਪੰਨ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਦੁਖਦਾਈ ਤੇ ਅਨਿਆਈ ਮੰਨਣ ਦੀ ਥਾਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਦੈਵੀ ਕਹਿਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪਸਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਵਿਖੇਗੇ ਹੋਏ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨ ਸਾਡਾ ਵੀਂ ਸਾਡਾ ਸੀ। ਬਚਾਉ ਖਾਤਰ ਜੋ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਗੁਰੂ ਅਨੁਭਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਤਿਆਗ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਜਿਸ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸਿਰੀ ਚੰਦ ਤੋਂ ਚੱਲ ਕੇ, ਭਾਈ ਗੁਰਿੰਡਾ ਨੂੰ ਵੀ ਕਲਾਵੇ ਵਿਚ ਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਸ ਨਾਲ ਜੁਤਨਾ ਵੀ ਧਰਵਾਸ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਹਾਲਾਤ ਅਨੁਕੂਲ

ਨਾ ਹੋਣ, ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਰਾਜਸੀ ਹਾਲਾਤ ਹੋਣ ਹੀ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ, ਰੁਹਾਨੀਅਤ ਨਾਲ ਪ੍ਰਨਾਏ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਇਕੱਲਾਂ ਦੀ ਚੱਣ ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਅਵਸ਼ੇ਷ ਵੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਦੁਰ-ਵਰਤੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਚੋਤ ਹੈ। ਪਰੋਖ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਪਰੋਖ ਅਤੇ ਨਿਕਟ-ਵਰਤੀ ਲੋਤ ਤਾਂ ਇਹ ਜਾਨਣ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿਮਰਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਨੇ ਪੁਰਸ਼ੇਰ ਵਾਸਤਾ ਦਰਸਾਇਆ, ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ‘ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ਨੌਂਵ’ ਵਿਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਬੇਤੇ ਭਾਵਪੂਰਤ ਸੰਕੇਤ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋਅ ਵਿਚ ਅਕਾਲ ਪ੍ਰਖ ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਦਾ ਗਾਇਨ, ਕਾਲ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਪਾਰ ਵਿਚਰਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਇਹ ਸਮਝ ਕੇ ‘ਆਜੁ ਕਾਲਿ’ ਨੇ ਪ੍ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਗੁਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੁਨ ਚਿੱਤ ਵਿਚ ਵਸੀ ਸਮਲਣਾ, ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਲ ਹੈ। ਇਸ ਸਭ ਨੂੰ ਗੁਹਿਣ ਕਰਨ ਮਨ ਦੇ ਧੁਨ ਅੰਦਰ ਵਸਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਹੈ। ਸਿਮਰਨ ਜੋ ਰਵਾਇਤਨ ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਤਪੰਸਿਆ ਤੋਂ ਪਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਬਾਣੀ ਸੁਣਨਾ ਅਤੇ ਗਾਉਣਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਹੇਠ ਦਿੱਤੀ ਦੁਵੱਲੀ ਵਿਧੀ ਕਾਰਗਰ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ:

ਸੁਵਨ ਗੋਬਿੰਦ ਗੁਨੁ ਸੁਨਉ ਅਰੁ ਗਾਉ ਰਸਨਾ ਗੀਤਿ॥

ਇਥੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਗਾਇਨ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਸਿਮਰਨ ਦਾ ਸਾਰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਗੁਣੀਂ ਧੁਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਲਿਖਤ ਦੇ ਗੋਣ ਹੋਣ ਦੀ ਥਾਂ ਪ੍ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਇਸ ਨਿਰਾਰਥਕ ਕਰਮ ਤੋਂ ਹੋਤਾ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਮੁੱਖ ਦੁਆਰ ਤੇ ਲੈ ਆਉਂਦੇ ਹਨ:

ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਸਿਮ੍ਰਿਤ ਕੇ ਮਤ
ਸੁਨਿ ਨਿਮਖ ਨ ਹੀਏ ਬਸਾਵੈ॥

ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਚਾਰਾਂ ਵਿਚ ਜਟਲ ਹੋ ਨਿਬਤਨ ਨੂੰ ਅਣਗੋਲਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਨਿਚਲਾ ਉਚਾਰ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਤੱਖ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ:

ਇਹੁ ਜਗੁ ਹੈ ਸੰਪਤਿ ਸੁਪਨੇ ਕੀ ਦੇਖਿ ਕਹਾ ਐਡਾਨੋ॥

ਜੋਬਨੁ ਧਨੁ ਪ੍ਰਭਤਾ ਕੈ ਮਦ ਮੈਂ ਅਹਿਨਿਸਿ ਰਹੈ ਦਿਵਾਨਾ॥ ਗਰਮਤਿ ਸੁਨਿ ਕਛੁ ਗਿਆਨੁ ਨ ਉਪਜਿਓ ਪਸੁ ਜਿਉ ਉਦਰੁ ਭਰਉ॥

ਸਿਵਾਏ ਰਾਗ ਤਿੱਲੰਗ ਵਿਚ ਰਚੇ ਗਏ ਸਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਪਰਿਣਾਮ ਤੇ ਅੱਪਤਨ ਲਈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰੀ ਕਾਵਿ-ਜੁਗਤ ਨਹੀਂ, ਆਪਣੇ ਕਬਨ ਨੂੰ ਸੱਚ ਸਿੱਧ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਖੋਗ ਉਪਰਾਲਾ ਹੈ। “ਜਨ ਨਾਨਕ ਸਭ ਹੀ ਮੈਂ ਪੂਰਨ ਏਕ ਪ੍ਰਭ ਭਗਵਾਨੋਂ” ਆਦਿ ਇਸ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਹਨ। ਇਕਹਿਰੇ ਕਥਨਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਪਰ ਜਾਇਲ ਹੋ ਨਿਬਤਨ ਦਾ ਯਤਨ ਵੀ ਪ੍ਰਤੱਖ ਹੈ ਜਿਵੇਂ:

ਇਹੁ ਜਗੁ ਹੈ ਸੰਪਤਿ ਸੁਪਨੇ ਕੀ ਦੇਖਿ ਕਹਾ ਐਡਾਨੋ। ਜੋਬਨੁ ਧਨੁ ਪ੍ਰਭਤਾ ਕੈ ਮਦ ਮੈਂ ਅਹਿਨਿਸਿ ਰਹੈ ਦਿਵਾਨਾ॥ ਗਰਮਤਿ ਸੁਨਿ ਕਛੁ ਗਿਆਨੁ ਨ ਉਪਜਿਓ ਪਸੁ ਜਿਉ ਉਦਰੁ ਭਰਉ॥

ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਦੇ ਸਮਾਂ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਚਿਤਾਰਨਾ ਬੇਲੋਤਾ ਨਹੀਂ। ਨਿਮਰ ਅਤੇ ਨਿਮਿਤ ਕਰਤਵ ਨਿਭਾਇਆ। ਉਹ ਸੀ ਖੇਤਰੀ ਤੋਂ ਚੱਲ ਕੇ ਕੇਂਦਰੀ ਰਾਜਸਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

ਜਿਸ ਦਾ ਸੱਤਵੇਂ ਅਤੇ ਅੱਠਵੇਂ ਗੁਰੂਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹ-ਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਦੇ ਅਗਰਭੂਮੀ ਵਿਚ ਆਉਣ ਨਾਲ ਇਹ ਵਿਰੋਧ ਨਿਰੰਤਰ ਹੋ ਨਿਭਾਇਆ। ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੀ ਇਹ ਵਿਰੋਧ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਰੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕ

ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਨੱਕ 'ਚ ਦਮ ਕਰ ਰਿਹੈ ਕੇਰਨਾ

ਇਸ ਵਕਤ ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਅੰਦਰ ਕੋਵਿਡ-19 ਮਹਾਮਾਰੀ ਦਾ ਤਾਬਤੋਤ ਹਮਲਾ ਜਾਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ, ਭਾਰਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਬਾਜ਼ੀਲ, ਪੁਰਬੀ ਯੂਰਪ, ਕੈਨੇਡਾ, ਬਿਟੇਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਅਫੀਰੀਕੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਸਮੇਤ ਚਾਰ-ਚੁਡੇ ਹਾਹਕਾਰ ਮਚਾ ਰੱਖੀ ਹੈ। ਟੀਕਾਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੋਰੋਨਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵੱਧਦੇ ਚਲੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਵੱਡਾ ਡਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੋਰੋਨਾ ਕਿਤੇ ਸੰਨ 1918-20 ਵਿਚ ਫੈਲੀ ਸਪੈਨਿਸ ਫਲੂ ਮਹਾਮਾਰੀ ਵਾਂਗ ਹੀ ਮਾਨਵ ਜਾਤੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਘਣਾ ਦਾ ਸਬੱਬ ਨਾ ਬਣ ਜਾਵੇ। ਇਕ ਸਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਫਲੂ ਨੇ ਵੀ ਤਿੰਨਾਂ ਦੌਰਾਂ ਵਿਚ ਹਮਲਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਛਲਸਰੂਪ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਕਰੀਬ 5 ਕਰੋੜ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ। ਢਾਈ ਕਰੋੜ ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਭਾਰਤੀ ਮਰੇ ਸਨ ਜਦਕਿ ਸਾਡੇ 5 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਮਰੀਕਨ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ।

ਲੰਘੀ 10 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਦਿਨ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ 9 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਕੋਰੋਨਾ ਪਾਜ਼ੋਟਿਵ ਪਾਏ ਗਏ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਭਾਰਤ ਵਿਚ 152879 ਕੇਸ ਕੋਰੋਨਾ ਪਾਜ਼ੋਟਿਵ ਮਿਲੇ ਤੇ 839 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚ 13358805 ਲੋਕ ਕੋਰੋਨਾ ਪੀਤੜਤ ਸਨ। ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਤਕ 169275 ਲੋਕ ਇਸ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਪੀਤੜਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤਿੰਨ ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਉਪਰ ਸੀ ਜਦ ਕਿ 561074 ਮਰ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਹਾਪਕਿਨਜ਼ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸੀਐਸਐਸਈ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਅੰਕਤਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ 192 ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਪੀਤੜਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 134710324 ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਜਦ ਕਿ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 29.15 ਲੱਖ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਬਾਜ਼ੀਲ ਵਿਚ ਕੋਰੋਨਾ ਮਹਾਮਾਰੀ ਦਾ ਕਹਿਰਾ ਸੰਭਾਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਿਹਾ ਜਿਥੋਂ ਪੀਤੜਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 13373174 ਅਤੇ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ 348738 ਸੀ। ਪੁਰਬੀ ਯੂਰਪ ਦੇ ਚੈਕਸਲੋਵਾਕੀਆ, ਹੰਗਰੀ, ਮੇਟੋਂਗਰੋ, ਬੁਲਗਾਰੀਆ, ਸਲੋਵੇਨੀਆ, ਸਰਬੀਆ, ਰੋਮਾਨੀਆ, ਪੋਲੈਂਡ ਆਦਿ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਇਸ ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੀ ਅਸਹਿ ਮਾਰ ਨਾਲ ਉਵੇਂ ਹੀ ਚੀਕਾਂ ਨਿਕਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਇਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ, ਬਿਟੇਨ, ਫਰਾਸ਼, ਇਟਲੀ, ਸਪੇਨ ਤੇ ਈਰਾਨ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਨਿਕਲੀਆਂ ਵੇਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਤੀਸਰੇ ਮਾਰੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਲਾਕਡਾਊਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੋਲੈਂਡ, ਸਰਬੀਆ, ਹੰਗਰੀ, ਰੋਮਾਨੀਆ ਨੂੰ ਵੈਂਟੀਲੇਟਰਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਨਾਲ ਜ਼ਖਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਛੇ ਅਪ੍ਰੈਲ 2021 ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਮਿਲੀਅਨ ਪਿੱਛੇ ਜਿਥੋਂ ਯੁਰਪੀ ਯਨੀਅਨ ਵਿਚ ਪੀਤੜਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 331 ਪਾਈ ਗਈ, ਉਥੋਂ ਹੀ ਸਰਬੀਆ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ 753, ਹੰਗਰੀ 'ਚ 720, ਪੋਲੈਂਡ 'ਚ 633 ਅਤੇ ਰੋਮਾਨੀਆ 'ਚ ਜਿਥੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 278 ਸੀ, ਹੁਣ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵੱਧਦੀ ਪਾਈ ਗਈ।

ਹੰਗਰੀ 'ਚ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਵੱਧਦੀ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਦਹਿਸਤ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਥੋਂ 22400 ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰਤੀ ਮਿਲੀਅਨ ਪਿੱਛੇ ਜਿਥੋਂ 195.74 ਲੋਕ ਪੀਤੜਾਂ

ਪਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਹੁਣ ਇਸ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਨੇ ਬਾਇਡਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ ਚਿਤਾਵਾਂ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਬਿਟੇਨ ਵਿਚ ਇਹ ਅੰਕੜਾ ਘੱਟ ਕੇ 48.75 ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਇਹ ਗਿਣਤੀ 180.83 ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਟਰੱਡੇ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅੰਦਰ ਸਥਿਤ ਅਤਿ ਅਸਹਿਜ ਬਣਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਏਸੀਆ ਦੇ ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆ, ਮਲੇਸ਼ੀਆ, ਫਿਲਪੀਨ, ਕੰਬੋਡੀਆ, ਨੇਪਾਲ, ਮਿਸਰ, ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼, ਯੂਏਈ, ਬਹਿਰੀਨ ਆਦਿ ਵਿਚ ਤੀਸਰੇ ਦੌਰ ਦੀ ਕੋਵਿਡ-19 ਮਹਾਮਾਰੀ ਰੁਕਣ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਹੀ। ਲਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਇਸ ਦਾ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਕਾਰ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਾਜ਼ੀਲ, ਅਰਜਨਟਾਈਨਾ, ਪੇਰੂ, ਕੋਲੰਬੀਆ,

ਵਿਵਸਥਾ ਡੋਬ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤਕ ਨ ਕਿਸੇ ਰਾਸਟਰ, ਨਾ ਯਾਂਨੋਓਂਡ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਬਹੁ-ਰਾਸਟਰੀ ਫਾਰਮੈਸੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੰਪਨੀ ਕੋਲ ਇਸ ਮਹਾਮਾਰੀ ਸਬੰਧੀ ਆਫ਼ਟ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਵਿਵਸਥਾ ਜਾਂ ਦਵਾਈ ਸੀ। ਨਾ ਹੀ ਐਸੀ ਦਵਾਈ ਤੁਰੰਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਇਸ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਅਮਲ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸਕੇ। ਅਜ ਵੀ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵੱਲ ਜਾਰੀ ਰੋਕਥਾਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਲੋਕ ਅਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ। ਲਾਕਡਾਊਨ ਦੀ ਮਾਰ ਦਾ ਸਿਕਾਰ ਲੋਕ ਹਰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹੁਣ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ-ਕਿਤੇ ਦੱਬੀ ਸੁਰ

ਇਕਵਾਡੋਰ, ਪਨਾਮਾ, ਚਿਲੀ, ਗੁਆਟੋਮਾਲਾ, ਬੋਲਵੀਆ ਆਦਿ। ਗਰੀਬ ਅਤੇ ਪੱਛਮੇ ਅਫ਼ਰੀਕਨ ਦੇਸ਼ ਤਾਂ ਕੋਵਿਡ-19 ਸਬੰਧੀ ਟੀਕੇ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੂਸ, ਚੀਨ, ਭਾਰਤ, ਯੂਨੀਅਨ ਆਦਿ 'ਤੇ। ਲਗਪਗ ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲੋਕ, ਵਿਗਿਆਨੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸਾਸਤਰੀ ਕੋਵਿਡ-19 ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਫੈਲਣ ਲਈ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਰਕਾਰਾਂ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਗਲਤ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਰਗੀ ਮਹਾ ਸਕਤੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਰਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਬੇਵਕਫ਼ੀਆਂ ਕਾਰਨ ਵਿਸ਼ਵ ਅੰਦਰ ਕੋਰੋਨਾ ਕਾਰਨ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੌਤਾਂ ਅਤੇ ਪੀਤੜਾਂ ਦਾ ਸਿਕਾਰ ਅਮਰੀਕੀ ਹੀ ਬਣੇ।

ਬਿਟੇਨ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬੋਰਿਸ ਜਾਨਸਨ ਮੌਤ ਦੇ ਮੌਹਿਕ ਵਿਚੋਂ ਮਸਾਂ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਹੈ। ਅਨੇਕ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਆਗ ਇਸ ਮਹਾਮਾਰੀ ਦਾ ਸਿਕਾਰ ਬਣੇ ਅਤੇ ਕਈ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਲਾਕਡਾਊਨ ਵਿਚ ਬੇਵਕਫ਼ੀਆਂ ਕਾਰਨ ਵਿਸ਼ਵ ਅੰਦਰ ਕੋਰੋਨਾ ਕਾਰਨ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੌਤਾਂ ਅਤੇ ਪੀਤੜਾਂ ਦਾ ਸਿਕਾਰ ਅਮਰੀਕੀ ਹੀ ਬਣੇ।

ਇਸ ਦੇ ਬਦਲਵੇਂ ਰੂਪ ਸੰਗੀਨ ਮਹਾਰੂਬ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਰੂਸ, ਚੀਨ, ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਕੁਝ ਯੁਰਪੀ ਮੁੱਲਕ, ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ ਆਦਿ ਦੇਸ਼ ਜੋ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੋਵਿਡ-19 ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਟੀਕਿਆਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਵੱਲੋਂ ਟੀਕਾ ਬਰਾਮਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨਾਕਾਮੀਆਂ, ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੋਵਿਡ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਦਿਸਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਹਨ।

ਇਸੇ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਬਦਲਵੇਂ ਰੂਪ ਸੰਗੀਨ ਮਹਾ-ਮਾਰੂ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਰੂਸ, ਚੀਨ, ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਕੁਝ ਯੁਰਪੀ ਮੁੱਲਕ, ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ ਆਦਿ ਦੇਸ਼ ਜੋ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੋਵਿਡ-19 ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਟੀਕਿਆਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਵੱਲੋਂ ਟੀਕਾ ਬਰਾਮਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨਾਕਾਮੀਆਂ, ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੋਵਿਡ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਦਿਸਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਹਨ।

ਇਸੇ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਬਦਲਵੇਂ ਰੂਪ ਸੰਗੀਨ ਮਹਾ-ਮਾਰੂ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਰੂਸ, ਚੀਨ, ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਕੁਝ ਯੁਰਪੀ ਮੁੱਲਕ, ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ ਆਦਿ ਦੇਸ਼ ਜੋ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੋਵਿਡ-19 ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਟੀਕਿਆਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਵੱਲੋਂ ਟੀਕਾ ਬਰਾਮਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨਾਕਾਮੀਆਂ, ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੋਵਿਡ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਦਿਸਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਹਨ।

ਜਾਨ ਜਾਗਿਤੀ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਪੇਂਡ ਅਤੇ ਦੁਰ-ਦਰਾਜ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਲੋਕ ਟੀਕਾਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਰਹੇ। ਹੁਣ ਤਕ 10 ਕਰੋੜ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਟੀਕੇ ਲੱਗੇ ਹਨ ਜਦਕਿ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਜ਼ਲਾਈ ਤਕ 30 ਕਰੋੜ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਟੀਕਾਕਰਨ ਦਾ ਟੀਚਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਵਿਹਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਗੁਰਬਤ, ਬੇਰੁਜਗਾਰੀ, ਭੁੱਖਮੀ, ਪ੍ਰਦੁਸ਼ਿਤ ਵਾਤਾਵਰਨ, ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਸਿ

ਨਕਸ਼ਾਵਾਦ ਨਾਲ ਨਿਰਣਾਇਕ ਲੜਾਈ ਦਾ ਸਮਾਂ

ਛੱਤੀਸਿਗੜ੍ਹ ਦੇ ਬੀਜਾਪੁਰ 'ਚ ਨਕਸਲੀਆਂ ਨੇ ਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਇਕ ਟੁਕੜੀ ਨੂੰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੇਰ ਕੇ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ, ਉਸ ਨਾਲ ਇਹ ਸਵਾਲ ਫਿਰ ਜੋਰ ਫੜ ਗਿਆ ਕਿ ਆਖਰ ਨਕਸਲੀ ਅੱਤਵਾਦ 'ਤੇ ਰੋਕ ਕਦੋਂ ਲੱਗੇਗੀ? ਬੀਜਾਪੁਰ ਦੀ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਕਸਲੀਆਂ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਇਕ ਹਮਲੇ 'ਚ ਇਸੇ ਸਬੈ ਦੇ ਨਾਵਾਇਣੁਪੁਰ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਪੰਜ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਜ਼ਰੀਏ ਨਿਸ਼ਾਨ ਬਣਾਇਆ ਸੀ।

ਬੀਜਪੁਰ ਦੀ ਘਟਨਾ ਇਕ ਤੁਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨਕਸ਼ਲੀਆਂ ਦੇ ਸਫ਼ਾਈ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਿੱਧੀ ਚੁੱਣੌਤੀ ਹੈ। ਬੀਜਪੁਰ 'ਚ ਸੀਆਰਪੀ-ਐਂਡ, ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਰਿਜ਼ਰਵ ਗਾਰਡ, ਸੰਧੇਸ਼ਲ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਅਤੇ ਕੋਬਰਾ ਬਟਾਲੀਅਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਜਵਾਨ ਨਕਸ਼ਲੀਆਂ ਦੀ ਭਾਲ 'ਚ ਨਿਕਲੇ ਸਨ ਪਰ ਉਹ ਖੁਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਆ ਗਏ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਖੁਫ਼ੀਆਂ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਬੰਧੀ ਗ੍ਰਲਤੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਤਾਂ ਗਫ਼ਲਤ ਹੋਈ ਹੀ ਹੈ।

ਕੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਨਾਂ 'ਚ ਲੋੜੀਂਦਾ
ਤਾਲਮੇਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਾਧਾਰਾਨੀ
ਨਹੀਂ ਵਰਤੀ ਜਾਂ ਨਕਸਲੀਆਂ ਨੇ ਖੁਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘੋਖੇ ਨਾਲ
ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਬੁਲਾ ਲਿਆ। ਇਹ ਉਹ ਸਵਾਲ ਹਨ,
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣੇ ਚਾਹੀਏ ਹਨ। ਆਖਰ
22 ਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਜਾਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਨਕਸਲੀਆਂ
ਦੇ ਇਸ ਗਮਲੇ 'ਚ ਕਰੀਬ 30 ਜਵਾਨ ਜ਼ਖਮੀ ਵੀ ਹੋਏ
ਹਨ। ਇਹ ਮਾਮੂਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਿ ਨਕਸਲੀ ਕਰੀਬ ਦੋ
ਹਜ਼ਾਰ ਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਦੀ ਜ਼ੁਰਾਅਤ ਕਰ ਲੈਣ।
ਇਹ ਜ਼ੁਰਾਅਤ ਇਹੋ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਕਸਲੀ ਇਕ ਵੱਡਾ
ਖੜਕ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਘੱਟ ਨਹੀਂ
ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਈ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਦੇਖਣ ਨੂੰ
ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਖੁਦ ਨੂੰ ਇਕਜੁੱਟ ਕਰਨ
ਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਨਕਸਲੀਆਂ ਨੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਅਰਸੇ ਤੋਂ ਅੰਜਾਮ ਦਿੰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪ੍ਰੈਲ 2017 'ਚ ਨਕਸਲੀਆਂ ਵਲੋਂ ਘਾਤ ਲਾ ਕੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਮਲੇ 'ਚ ਸੀਆਰਪੀਐਂਡ ਦੇ 25 ਜਵਾਨ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ। 2013 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਕਮਾ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗਆਂ ਸਮੇਤ ਕਈ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਸੰਨ 2010 'ਚ ਤਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਮਲਿਆਂ 'ਚ ਸੌਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਵਾਨ ਨਕਸਲੀਆਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਬਣੇ ਸਨ। ਆਖਰ ਕੌਣ ਭੁੱਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਦੰਤੇਵਾਤਾ ਦਾ ਉਹ ਹਮਲਾ, ਜਿਸ 'ਚ ਨਕਸਲੀਆਂ ਨੇ ਸੀਆਰਪੀਐਂਡ ਦੇ 76 ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਸਟਿਆ ਸੀ? ਨਕਸਲੀਆਂ ਦੇ ਸਫ਼ਾਏ ਦੀ ਗੱਲ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸੁਭਾਵਿਕ ਅਤੇ ਸ਼ਿਆਮਲਾ

ਬਲਰਾਜ ਸਾਹਨੀ ਦੀ ਸੁਭਾਵਿਕ ਅਦਾਕਾਰੀ ਵਾਲੀ ਬਿਮਲ
ਰਾਏ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਦੋ ਬਿੱਧਾ ਜਮੀਨ' ਮੈਂ ਕਈ ਵਾਰ ਵੇਖੀ
ਹੈ। ਗਰੀਬ ਕਿਸਾਨ ਸੰਭੂ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਉਸ ਨੇ ਬੜੀ
ਸਿੱਦਤ ਨਾਲ ਨਿਭਾਇਆ ਸੀ। ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਭਮਿਕਾ ਵਿਚ
ਸੰਭੂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਮੀਦਾਰ ਠਾਕੁਰ ਹਰਨਾਮ ਸਿੱਧ ਮਿੱਲ ਲਾਉਣ
ਲਈ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੀ ਦੋ ਵਿੱਧੇ ਜਮੀਨ ਜਬਰੀ ਹਥਿਆਉਣ
ਦਾ ਕੋਤਾ ਯਤਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, 'ਜਮੀਨ
ਤੋਂ ਪੇਕੀ ਮਾਂ ਹੈ ਪੈਂ ਮਾਂ ਕੋ ਬੇਜ ਦੇਂ ਨਹੀਂ।'

੩ ਸਗ ਸਾਂ ਹ, ਸ ਸਾਂ ਕ ਬਚ ਦੁ, ਨਹਾ ।
ਸੰਭੂ ਮਹਿਤੇ ਜਮੀਨ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਉੱਠ ਖੜ੍ਹਾ
ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਬਲਰਾਜ ਸਾਹਨੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਗਰੀਬ ਕਿਸਾਨ ਤੋਂ
ਫਿਰ ਕਲਕਤੇ 'ਚ ਨੰਗੇ ਪੈਰੀਂ ਹੱਥ ਰਿਕਸ਼ਾ ਖਿੱਚਣ ਦਾ
ਕਿਰਦਾਰ ਆਪਣੀ ਸੰਜੀਦਾ ਅਦਾਕਾਰੀ ਨਾਲ ਸਾਕਾਰ
ਕੀਤਾ । ਬਲਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਕਈ ਦਿਨ ਨੰਗੇ ਪੈਰੀਂ ਹੱਥ ਰਿਕਸ਼ਾ
ਖਿੱਚਣ ਦੀ ਪੈਕਟਿਸ ਕੀਤੀ ਸੀ । ਆਰੀਆ ਸਮਾਜੀ
ਪਰਿਵਾਰਕ ਪਿਛੇਕੱਡ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੱਪਾਰ ਵਿਚ ਪੈਣ

ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਡਸਟ

ਅਦਾਇਗੀ ਸਿੱਧੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ 'ਚ ਪੁਜੇਗੀ।
ਇਜ਼ ਭੁਗਤਾਨ 'ਚ ਆਡੁਤੀਆਂ ਦੀ ਭੁਮਿਕਾ
ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਫਿਲਹਾਲ ਫਸਲ ਦੀ ਖਰੀਦ
ਆਡੁਤੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸਬਾਅ ਸਰਕਾਰ
ਆਡੁਤੀਆਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗੀ। ਜੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਕੋਈ
ਤਕਨੀਕੀ ਖਮੀਆਂ ਨਾ ਆਈਆਂ ਤਾਂ ਕਈ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇ-
ਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਚਿਰੋਕਣੀ ਮੰਗ ਪਰੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ

ਬੀਜਾਪੁਰ ਦੀ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਨਕਸਲੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਫੈਸਲਾਕੁਨ ਲਡਾਈ ਛੇਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਬਲਦਾਨ ਅਜਾਈਂ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਇਹ ਸਮਾਂ ਹੀ ਦਸੇਗਾ ਕਿ ਨਕਸਲੀ ਜੇਬੰਬੰਦੀਆਂ 'ਤੇ ਪੱਧਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੰਬਰ ਪੈਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ? ਨਕਸਲੀਆਂ ਦਾ ਸਫ਼ਾਈਆ ਉਦੋਂ ਤਕ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ, ਜਦੋਂ ਤਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਹਿ ਅਤੇ ਹਮਾਇਤ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਹ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਲੁਕੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਆਦਿਵਾਸੀ ਅਗਿਆਨਤਾ ਜਾਂ ਡਰ ਕਰਕੇ ਨਕਸਲੀਆਂ ਦਾ ਸਥ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਮੰਨਣ ਦੇ ਵੀ ਚੰਗੇ-ਭਲੇ ਕਾਰਨ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਨੇਤਾ ਵੀ

ਆਦਿਵਾਸੀ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਚ ਸਤਕ, ਪੁਲ, ਹਸਪਤਾਲ, ਸਕਲ ਆਦਿ ਬਣਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਜੰਗਲ ਅਤੇ ਖੋਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਵਸ਼ਮੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਨਕਸਲੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਲੁੱਟ ਅਤੇ ਵਸ਼ਮੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਿਰੋਹਾਂ 'ਚ ਤਭਦੀਲ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਨਕਸਲੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਮਾਓ, ਲੈਨਿਨ ਅਤੇ ਮਾਰਕਸ ਦੀ ਜਿਸ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਪੂਰੀ ਦੱਨੀਆ 'ਚ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਜ਼ੋਰਾਂ 'ਤੇ ਵਧ-ਫੁੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਖਤਰਨਾਕ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਹੈ। ਇਸ ਹਿੱਸਕ, ਖਨੀ ਅਤੇ ਸਭਿਅਕ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ।

ਹਮਾਇਦ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਨਕਸਲੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ ਪਰ ਕਈ ਨੇਤਾ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਲੈਣ 'ਚ ਸਮਰੱਥ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਿਤੇ ਨਕਸਲੀਆਂ ਦੇ ਵਧਣ-ਫੁੱਲਣ 'ਚ ਸਥਾਨਕ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵੀ ਹੱਥ ਤਾਂ ਨਹੀਂ? ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੀ ਤਹਿਤ ਤਕ ਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਵੀ ਤਲਾਸ਼ਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਖਰ ਨਕਸਲੀ ਏਨੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਧਮਾਕਖੇਜ਼ ਸਮੱਗਰੀ ਕਿਥੋਂ ਹਾਸਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ?

ਮੁਦ ਨੂੰ ਗਰੀਬ ਕਹਿਣ ਵਾਲੇ ਨਕਸਲੀ ਆਧੁਨਿਕ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹਨ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕੋਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਹ ਉਗਰਾਹੀ ਜਾਂ ਵਸੂਲੀ ਜ਼ਰੀਏ ਮੌਟਾ ਪੈਸਾ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ 'ਚ ਸਮਰੱਥ ਹਨ। ਜੰਗਲੀ ਇਲਕਿਆਂ 'ਚ ਨਕਸਲੀਆਂ ਦੀ ਦਹਿਜ਼ਤ ਏਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਰਕਾਰੀ ਠੇਕਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਪੈਸੇ ਵਸਲਣ 'ਚ ਸਮਰੱਥ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਬਗੈਰ

ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਦਮਨ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਵੈਸੇ ਵੀ ਹੁਣ ਨਕਸਲੀ ਜੰਗਲ ਦੇ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ। ਨਕਸਲਵਾਦ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਉਹ ਲੁਟ, ਹੱਤਿਆ ਤੇ ਵਸੂਲੀ ਦਾ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਹਿਤੈਸੀ ਹੁਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸੋਸ਼ਣ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਵੀ ਕਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਨਕਸਲਵਾਦ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਨੂੰ ਫਰੋਲੀ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਢ ਪੱਥਰੀ ਬੰਗਲ ਦੇ ਪਿਠ ਨਕਸਲਬਾੜੀ (ਬਲਾਕ) ਤੋਂ ਬਣਾ ਸੀ। ਮੁੱਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਹ ਕਿਰਤੀ-ਕਾਮਿਆਂ ਵਲੋਂ ਜ਼ਿਮੀਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵਧੀਕੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਭੜਕਿਆ ਰੋਹ ਸੀ। ਸਮਾਂ ਪਾ ਕੇ ਇਸ ਦਾ ਮੁਹਾਂਦਰਾ ਬਦਲਦਾ ਗਿਆ ਤੇ ਇਸ ਨੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਮੀਆਂ ਅਤੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਖੂਨ ਵੀ ਡੋਲੁਣਾ ਸੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਕ ਸਮੇਂ ਨਕਸਲਵਾਦ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਲਈ ਸਭ

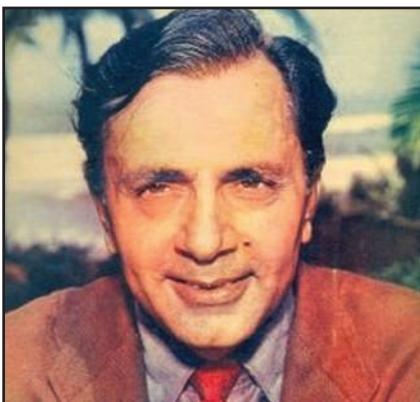
ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਖਤਰਾ
ਸਮਝਿਆ ਜਾਣ
ਲੁਗਾ।

ਨਕਸ਼ਲੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ
ਕਈ ਵਾਰ ਇਹ
ਕਹਿ ਕੇ ਨਰਮੀ
ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ
ਕਿ ਉਹ ਸਾਡੇ
ਆਪਣੇ ਭਟਕੇ
ਹੋਏ ਲੋਕ ਹਨ ਤੇ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ
ਧਾਰਾ 'ਚ
ਲਿਆਉਣ ਦੀ
ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਪਰ
ਹਾਲੋਂ ਤਕ ਅੰ-

ਸੰਜੇ ਗੁਪਤ

ਸੁਭਾਵਿਕ ਅਤੇ ਸ਼ਿੱਦਤ ਭਰੀ ਅਦਾਕਾਰੀ ਦਾ ਮੁਜ਼ਹਾ ਸਨ ਬਲਰਾਜ ਸਾਹਕੀ

ਦੀ ਥਾਂ ਬਲਰਾਜ਼ ਨੇ ਪੜ੍ਹਨ-ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਤੇ ਲਿਖਣ ਵੱਲ ਜਾਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ

ਗੋਰਮਿੰਟ ਕਾਲਜ ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ ਦੀ ਐ-ਮਏਟ ਕੀਤੀ। ਫਿਰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਸਿੱਧਾ ਰਾਬਿ-

ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਅਦਾਇਗੀ ਅਤੇ ਆੜਤੀ ਸਿਸਟਮ

ਕਈ ਕਿਸਾਨ ਸੰਗਠਨ ਅਤੇ ਆਡੂਡੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਡੀਬੀਟੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਧਿਰ ਸਮੇਤ ਸੁਥੇ ਦੀਆਂ ਲਗਪਗ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਆਸਤੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੀ ਸਿੱਧੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਸਨ। ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਰਵਾਇਤੀ ਖਰੀਦ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤਥਾਹ ਹੋ ਜਾਣਾ ਹੈ ਪਰ ਸਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਆਖਰਕਾਰ ਇਹ ਰੇਤਕਾ ਖ਼ਰਤਮ ਹੋ

ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਡੂਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ
ਡੀਬੀਟੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਲੰਬੀ
ਲਤਾਈ ਲਤੀ ਪਰ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਡੀਬੀਟੀ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ
ਖਰੀਦ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ
ਆਡੂਤੀਆਂ ਦਾ 131 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਜਾਂਗੀ
ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹੋਰ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਵੀ

ਦੀ ਇਕੱਠੀ ਰਕਮ ਖਾਤੇ 'ਚ ਆਉਣ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਆਤੁਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲਿਮਟਾਂ ਦੀ ਰੋਟੇਸ਼ਨ ਚੱਲਦੀ ਹੈ।

ਦੇਂ ਪਸੇ ਜਿਆਦਾਤਰ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਪੱਖ 'ਚ ਸਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਨਸਾ 'ਤੇ ਸ਼ੁਕ੍ਤ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ
ਪਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਸਰਕਾਰ
ਸੱਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਛੋੜ ਕੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ
ਉਲੜਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪਿਛੇ ਉਹ ਤਰਕ ਦਿੰਦੇ
ਹਨ ਕਿ ਸਹੀ ਮਾਨਿਆ 'ਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਆਤੁਤੀਆਂ ਦਾ
ਚਿਸਤਾ ਚਾਕ ਤੇ ਖਰਬਜ਼ੇ ਵਾਲਾ ਹੈ।

ਕੋਈ ਆਇਆ ਪਾ ਕੇ ਲਿਬਾਸ ਕੁੜੇ

ਕੌਣ ਆਇਆ ਪਹਿਨ ਲਿਬਾਸ ਕੁੜੇ
ਤੁਸੀਂ ਪੱਛੇ ਨਾਲ ਇਖਲਾਸ ਕੁੜੇ
ਹੱਥ ਖੰਡੀ ਮੇਢੇ ਕੰਬਲ ਕਾਲਾ
ਅੱਖੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਵੱਸੇ ਉਜਾਲਾ
ਚਾਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕੋਈ ਮਤਵਾਲਾ
ਪੁੱਛੇ ਬਿਠਾ ਕੇ ਪਾਸ ਕੁੜੇ

- ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ

ਹੱਥ ਖੰਡੀ ਹੈ ਤੇ ਮੇਢੇ 'ਤੇ ਕਾਲਾ ਕੰਬਲ। ਇਹ ਲਿਬਾਸ ਕਿਸ ਦਾ ਹੈ? ਲਿਬਾਸ ਸਖਸੀਅਤ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੱਪੜਿਆਂ 'ਚ ਸੀਤੀ ਇਬਾਰਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਸਬਦਾਂ ਵਿਚ ਕਾਇਨਾਤ ਦਾ ਵਾਲੀ, ਪੈਗੰਬਰ ਮਹੰਮਦ ਤੇ ਰਾਂਝਾ ਇਕ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਦੱਸੇਦਰ ਨੇ ਰਾਂਝੇ ਦੇ ਤਖਤ ਹਜ਼ਾਰੇ ਤੋਂ ਚੱਲਣ ਵੇਲੇ ਉਸ ਦੇ ਲਿਬਾਸ ਦਾ ਵਰਨਣ ਏਦਾਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, "ਖੰਡੀ ਤੇ ਹੱਥ ਵੱਛਲੀ ਕੀਤੀ, ਚਲਣ ਤੇ ਚਿਤ ਚਾਇਆ/ਚੀਰਾ ਲਾਲ ਤੇ ਉਤੇ ਅੰਬਰੀ, ਮੱਝ ਨੀਲਾ ਖੇਤ ਬਨ੍ਹਾਇਆ।" ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਹੀਰ ਦੇ ਲਿਬਾਸ ਦਾ ਬੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਵੇਰਵਾ ਏਦਾਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, "ਕੁਝਤੀ ਸੂਹੀ ਦੀ ਹਿੱਕ ਦੇ ਨਾਲ ਫੱਥੀ, ਹੋਸ਼ ਰਹੀ ਨਾ ਜਿਮ੍ਮੀ ਅਸਮਾਨ ਦੀ ਜੀ।" ਰਾਂਝੇ ਦੇ ਜੋਗੀ ਬਣ ਜਾਣ 'ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਲਿਬਾਸ ਜੋਗੀਆਂ ਵਾਲਾ ਹੈ, "ਕੰਨੀ ਓਸ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨੀ ਮੁੰਦਰਾਂ ਨੇ, ਦਾੜ੍ਹੀ ਪਟੇ ਸਿਰ ਭਵਾਂ ਮੁਨਾਇ ਵਡਿਆ।" ਪਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਪੁਰਾ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ "ਨਾ ਉਹ ਮੂੰਡੀਆ, ਗੋਦੀਆ, ਨਾਥ, ਨਾ ਜੰਘਮ, ਨਾ ਉਦਾਸੀਆਂ ਵਿਚ ਠਹਿਰਾਈਆਂ ਨੀ।" ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਜੋਗੀ/ਰਾਂਝੇ ਦੇ ਲਿਬਾਸ ਦਾ ਇਉਂ ਵਰਨਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, "ਜੋਗੀ ਜੋਗ ਸਿਧਾਰਨ ਆਇਆ/ਸਿਰ ਦਾਤੀ ਮੁੰਹ ਮੋਨ ਮੁਨਾਇਆ/ਇਸ ਨੇ ਭਗਵਾ ਭੋਸ ਵਟਾਇਆ/ਕਾਲੀ ਸੇਲੀ ਗਲ ਵਿਚ ਪਾਈ।" ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਵਿਚ ਰਾਂਝਾ ਤੇ ਰੱਬ ਇਕ ਹੋਏ ਹੋਏ ਹਨ ਤੇ ਲਿਬਾਸ ਹੈ, "ਏਸ ਜੋਗੀ ਦੀ ਕੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ/ਕੰਨ ਵਿਚ ਮੁੰਦਰਾਂ ਗਲ ਵਿਚ ਗਾਨੀ/ਸਰਤ ਇਸ ਦੀ ਯਸਫ਼ ਸਾਨੀ/ਇਸ ਅਲਕੋ ਐਹਿਦ ਬਣਾਇਆ।"

ਮਾਰਕ ਟਵੇਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਹਾਣੀ 'ਜਾਰ ਦੀ ਆਤਮਬਚਨੀ' ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, "ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੱਪੜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਹ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਕੱਪੜੇ ਸਿਰਫ਼ ਬੰਦੇ ਦੀ ਸਖਸੀਅਤ ਸਿਰਫ਼ ਹੀ ਹੈ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਉਸ ਦੀ ਪਛਾਣ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹੋ; ਕੱਪੜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨ ਬੰਦਾ ਇਕ

ਸਿਫਰ ਹੈ, ਇਕ ਖਿਲਾਅ, ਅਣਹੋਇਆ... ਕੱਪੜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬੰਦੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।" ਮਾਰਕ ਟਵੇਨ ਜਾਗੀਰਦਾਰੀ ਤੇ ਸਰਮਾਈਦਾਰੀ ਸਮਾਨਾਂ ਵਿਚ ਲਿਬਾਸ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪੁਰਾਣੀ ਲਾਤੀਨੀ ਕਹਾਵਤ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਸਾਬਦਿਕ ਅਨੁਵਾਦ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਅਰਥ ਹਨ ਕਿ ਲੋਕ ਕਿਸੇ ਬੰਦੇ ਦੀ ਸਖਸੀਅਤ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਹਸਤੀ ਬਾਰੇ ਉਹਦੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਤੋਂ ਹੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ।

ਮੁੱਖ ਨੇ ਕਦ ਕੱਪੜੇ ਦੀ ਕਾਵ ਕੱਢੀ ਤੇ ਕਦ ਲਿਬਾਸ ਪਹਿਨਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ, ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਵਿਸ਼ੇ ਹਨ। ਗਰੀਬਾਂ, ਅਮੀਰਾਂ ਤੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹਾਂ ਦੇ ਲਿਬਾਸਾਂ ਵਿਚ ਕੋਹਾਂ ਦਾ ਫੁਰਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਲਿਬਾਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਿਉਂਡਾ ਮਰਦ ਹੈ ਕਿ ਅੱਠਤ। ਕਈ ਵਾਰ ਲਿਬਾਸ ਤੋਂ ਬੰਦੇ ਦੇ ਧਰਮ ਦਾ ਵੀ ਅੰਦਰਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਧਰਤ ਤੇ ਮੁਲਕ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਲਿਬਾਸ ਬਹੁ-ਪਰਤੀ ਬਿਬਾਰਤ ਹੈ।

ਹਿੰਦੇਸਤਾਨੀ ਬਰੇ-ਸਗੀਰ (ਉਪ ਮਹਾਂਦੀਪ) ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਪੰਥ ਤੇ ਫਿਰਕੇ ਉਭਰੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਿਬਾਸ ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ; ਨੰਗੇ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਜੈਨ ਮੱਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਕਈ ਮੁਨੀ ਬਿਲਕੁਲ ਨੰਗੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਨੰਗੇ ਸਾਧੀ ਨੰਗੇ ਰਹਿੰਦੇ ਤੇ ਪਿੰਡਿਆਂ 'ਤੇ ਬਿਭਤ ਮਲਦੇ ਹਨ। ਯਹੀਂ ਧਰਮ ਛੱਡ ਕੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਣਿਆ ਫ਼ਕੀਰ ਸਰਮਦ ਵੀ ਪਿੰਡੇ 'ਤੇ ਲੀਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਹਿਨਦਾ। ਸਾਹਜਨਾਨ ਦਾ ਵੱਡਾ ਪੁੱਤਰ ਦਾਗ ਸਿਕੋਹ ਉਸ ਦਾ ਮਰੀਦ ਸੀ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੇ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਦੀ ਕਬਰ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਜਾਮਾ ਸਮਾਜਿਕ ਕੋਲ ਹੈ। ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਨੀਆਂ, ਸਾਧਾਂ ਤੇ ਫ਼ਕੀਰਾਂ ਨੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਤੇ ਲਿਬਾਸ ਨੂੰ ਮਾਇਆ ਦੀ ਵਧੀਂ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਵੇਖਿਆ ਤੇ ਮਾਇਆਧਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਨੰਗੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

ਸੁਰਾਤੀ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਇਹ ਲੋਕ ਜ਼ਰੂਰ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਦਰੋਹੀ ਰਹੇ ਹੋਣਗੇ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਦੇ ਪੰਥ ਸੰਸਥਾਤਮਕ ਰੂਪ ਧਰਨ ਕਰ ਗਏ। ਸਮਾਜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਣ-ਸਨਾਨ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਵਿਦਰੋਹੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਵਿਦਰੋਹੀ ਦੀ ਰਹ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਪੰਥਾਂ ਤੇ ਫਿਰਕਿਆਂ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਕੋਲ ਖਾਲੀ ਲਿਬਾਸ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਸਮਾਜ ਵਿਚਲੀਆਂ ਗਾਲਿਬ ਤਾਕਤਾਂ ਵਿਦਰੋਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਚਲਦੀਆਂ ਵੀ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਅੰਗ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਇਸ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਵੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਦਰੋਹੀ ਵੀ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਗਾਲਿਬ ਤਾਕਤਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਏ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਲਿਬਾਸ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਤੇਰਾਖੰਡ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੀਰਸ਼ ਸਿੰਘ ਰਾਵਤ ਦਾ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀ ਦਿੱਤਾ ਉਹ ਬਿਆਨ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅੱਜ-ਕਲੁ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਤੇ ਗੋਡਿਆਂ ਤੋਂ ਪਾਟੀਆਂ/ਉਧਰੀਆਂ ਜੀਨਾਂ ਪਾਉਂਦੀ ਹਨ, ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਹੈਰਾਨੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਲਿਬਾਸ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਸਿੰਖਿਆ ਦੇਣੀਆਂ। ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਉਸ ਬਿਆਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਮਾਇਤੀ ਅਮਿਤਾਭ ਬਚਨ ਦੀ ਦੇਹਤੀ ਨਵਿਆ ਨੰਦਾ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਜੀਨ ਪਾ ਕੇ ਫੋਟੋ ਇੰਸਟਾਗਰਾਮ 'ਤੇ

ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਭ-ਸਮਝ (ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਨਾ ਕਰਾਉਣ, ਜਾਤ ਜਾਂ ਧਰਮ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਨਾ ਕਰਨ, ਮਰਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲਿਬਾਸ ਹੀ ਪਾਉਣ) ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਉਣ ਦਾ ਵੱਲ ਸਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਗਲ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸ਼ਨ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਉਂਘੇ ਚਿੰਤਕ ਸਟਾਰਅਰਟ ਹਾਲ ਨੇ ਪ੍ਰਪਲਰ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਉਹ

ਸਵਰਾਜਬੀਰ

ਗਲ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸ਼ਨ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਦੁਸਰੀ ਆਲਮੀ ਜੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਟੋਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਤੀ ਉਭਰੀ ਉਪਰਾਮਤਾ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਇਹ ਟੋਲੇ ਬੋਲਣ, ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਣਣ, ਵਾਲ ਕਟਾਉਣ, ਗਾਉਣ ਆਦਿ ਦੇ ਨਵੇਂ ਤਰੀਕੇ ਇੰਜਾਦ ਕਰਦੇ ਤੇ ਵਰਤਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਕੇ ਗਾਲਿਬ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਸਭ-ਸਮਝ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣਾ ਵਿਦਰੋਹ ਦਰਜ ਕਰਨ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ; ਇਹ ਵਿਦਰੋਹ ਅਸਲੀ ਵਿਦਰੋਹ ਨਾ ਹੋ ਕਰਮਕਾਂਡੀ ਤਰੀਕੇ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਟਾਰਅਰਟ ਹਾਲ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਮਕਾਂਡੀ ਤਰੀਕਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਰੋਹ ਦੀਸਿਆ।

ਸਰਮਾਈਦਾਰੀ ਨਿਜਾਮ, ਕੰਪਨੀਆਂ ਅਤੇ ਸਨਅਤਾਂ ਵਿਦਰੋਹ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਤੀਕਾਂ ਅਤੇ ਸਨਅਤਾਂ ਵਿਚ ਸਾਮਾਨ ਕੇ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧਾਉਂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਦੁਹਰਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪ੍ਰਤੀਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਦੁਹਰਾਉਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀਕਾਂ ਨੂੰ ਬੋਖਲੇ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਹੀਨ ਕਰ ਦਿੱਦਾ ਹੈ।

ਫਿਰ ਵੀ ਨੌਜਵਾਨ ਮੁੰਡੇ ਤੇ ਕੁਝੀਆਂ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਵਰਤ ਕੇ (ਜਿਵੇਂ ਫਟੀਆਂ ਜੀਨਾਂ ਪਾ ਕੇ) ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਦਰਸਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਚੇਤ, ਅਚ

Cosmetic & Family Dentistry

UPPAL DENTAL CARE

50 % Discount for Cash Patients

INVISALIGN

Call for Details

Straighten Teeth
Without Wires

Charanjit S Uppal
D.D.S.

FREE TEETH WHITENING WITH PAID EXAM,
X-RAY & CLEANING.

YOUR INSURANCE USUALLY COVER THESE SERVICES

Laser Treatment
Lumineers/Veneers
Dentures & Partials
Root Canals
Bad Breath
Cosmetic Dentistry
Crowns & Bridges
Tooth Extraction
Gum Treatment

1191 W Tennyson Rd. # 4,
Hayward. (CA) 94544
510-786-1780

www.uppal dental.com

Strictly Maintained
Sterilization Standards
Most Insurance
Plans Accepted

1750 CLEAR LAKE AVE
Milpitas, CA 95035
408-942-4400

TASTE OF INDIA

specialist- Gurh Dee Barfee, Gurh Diyaan Jalebian

32 ਸਾਲ ਤੋਂ ਕੈਲੋਫੋਰਨੀਆ
ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੇ
ਵਾਧੀਆ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ

ਗੁੜ ਦੀ ਬਰਫੀ, ਫਿੱਕਾ ਕਲਾਕੰਦ
ਗੁੜ ਦੀਆਂ ਜਲੇਬੀਆਂ, ਇਮਰਤੀ

lunch buffet everyday
fresh jalebian every day

DEVINDER SINGH PABLA (OWNER)
510-791-1316

ਛੋਟੇ-ਵੱਡੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸ੍ਰੋਗਰਾਮ
ਲਈ ਕੇਟਰਿੰਗ ਦਾ ਸਪੈਸ਼ਟ ਪ੍ਰਬੰਧ

5144 MOWRY AVE (ON FARWELL DR)
FREMONT, CA 94538

510-773-8810

Quick Lube & Smog

We rent
U-HAUL

OIL CHANGE & SMOG CHECK STATION

SUKHWINDER BHELLA

gogibhella@gmail.com

691 W. Tennyson Rd
Hayward, CA 94544

PH 510-757-6775
FAX 510-292-0330

PREET FABRICS & APPLIANCE

ਅਸੀਂ ਹੋਲਸੇਲ ਅਤੇ ਰੀਟੈਲ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਡਿਜ਼ਾਇਨਾਂ ਦੇ ਸੂਟ,
ਜਿਊਲਰੀ, ਫੈਸ਼ਨ ਦਾ ਹੋਰ ਸਮਾਨ, ਵਿਆਹ ਲਈ ਲਹਿੰਗੇ ਅਤੇ
ਮੁੰਡਿਆਂ ਲਈ ਵਿਆਹ ਵਾਸਤੇ ਸ਼ੇਰਵਾਨੀ ਅਤੇ ਹੁਣੇ ਨਵੇਂ ਚੱਲੇ
ਡਿਜ਼ਾਇਨਾਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਵੀ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ।

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕਲਗੀ, ਸਿਹਰਾ, ਚੂੜਾ, ਹਾਰ, ਜਾਗੇ, ਰੁਮਾਲ ਤੇ
ਹੋਰ ਵਿਆਹ ਦਾ ਸਮਾਨ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

YOUR ONE-STOP CENTER BOTH FABRICS & APPLIANCES

APPLIANCES & LUGGAGE CROSS,
PARKER PENS, OSTER BLENDERS

Watches (Seiko, Citizen & Swistar)

Shavers & Trimmers

Cellular Phones

Onkar Singh Banwait

5156 Mowry Ave. Fremont. CA 94538

Tel- 510-797-7111

Moon Indian Cuisine

510-780-9233

ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਤੋਂ ਖਾਣਾ ਪੈਕ ਕਰਵਾ ਕੇ ਵੀ ਲੈ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਕੇਟਰਿੰਗ ਵੇਲੇ ਤੰਦੂਰ ਦਾ ਇੰਡੀਆਨ ਹੈ, ਕੇਟਰਿੰਗ ਵਾਸਤੇ ਕਾਲ ਕਰੋ ਜੀ

- * 100 ਬੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵੱਡੀ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਤੱਕ
- * ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਕੇਟਰਿੰਗ ਲਈ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਛੋਟ
- * ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਜ਼ਰਬੇਕਾਰ ਕੁੱਕ

Fish Pakora

ਮੱਛੀ ਪਕੋਂਡੇ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਮਾਹਿਰ
ਲੱਡੂ, ਜਲੇਬੀ, ਬਰਫੀ, ਗੁਲਾਬ ਜਮੂਨ ਤੇ ਵਿਆਹ
ਸ਼ਾਦੀ ਮੈਕੇ ਸਭ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਠਿਆਈ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ
ਹਨ। ਘੱਟ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ।

Paul 510-978-7170

Over 30 Years Experience in Restaurant & Catering Business

ਮੂਨ ਇੰਡੀਆਨ ਕੁਝੀਨ (ਹੇਵਰਡ)

600 West Harder Rd. Hayward, CA 94544
Phone (510)780-9233 Fax (510) 780-9812

www.moonindiancuisine.net

New Introducing
Chaat Corner

Raja King of Sweets Now Presents

Come and Enjoy Mouth Watering Chaat All Day

ਹੁਣ ਸ਼ੁਗਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਠਾਈ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ

- BHEL PAPDI CHAAT
- FALUDA KULFI
- GOL GAPPE (PANI PURI)
- KHASTA KACHORI

RAJA SWEETS & INDIAN CUISINE

31583 Alvarado Blvd. Union City, CA 94587

Phone : (510) 489-9100

DIXON

ਨਵੇਂ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਟਰੱਕ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ, ਆਸੀਂ ਟਰੱਕਾਂ ਲਈ ਫਾਈਨਾਂਸ ਦੀ ਕਰਵਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

THE WEST'S LEADING FULL-SERVICE TRUCK AND TRAILER DEALERSHIP

SALES & LEASING • PARTS & SERVICE • FINANCE & INSURANCE

HARJINDER SINGH BAL
NEW TRUCK SALES

Direct 707-640-7114 | Cell 510-613-3573
hsingh@tecequipment.com

TECEQUIPMENT.COM

8555 Pedrick Rd Dixon, CA 95620

ਕੇਂਦਰ ਬਜਾਮ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ

ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਉਪ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇਕ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਉਪ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁਰਨ ਸਬੇ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਉਠੀ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀਮਤ ਹੀ ਰੱਖੇ।

ਉਪ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਵੱਧ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਕੇ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਰੀਏ ਹੀ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਉਪ ਰਾਜਪਾਲ ਕੋਲ ਰਾਜਪਾਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵੱਧ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਸੁਭਿਆਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕੋਲ ਪੁਲਿਸ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਸਬੰਧੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕੁਲ ਆਪਣੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ, ਫੋਡਾ-ਚੁਆਈ, ਪੀਣਯੋਗ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ। ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰ ਉਸ ਦੇ ਨਗਰ ਨਿਗਮਾਂ ਕੋਲ ਹਨ। ਆਜਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੋਂ ਹੀ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਬੇਤਰਤੀਬ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਸਿਕਾਰ ਹੋਈ ਹੈ। ਅੱਜ ਜੇਕਰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਬੇਤਰਤੀਬ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕੌਣ ਸਿੱਖੇਵਾਰ ਹੈ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਦਰਸਤ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਣਗੇ। ਆਜਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਥਿਆਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਿੱਲੀ ਤੌਜੇ ਪੱਧਰ ਦਾ ਸੂਬਾ ਸੀ। ਸੰਨ 1952 ਤੋਂ 1956 ਤਕ ਦਿੱਲੀ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ। ਸੰਨ 1956 ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬਣਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਭੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਸੰਨ 1991 ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਫਿਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਮਿਲੀ। ਸੰਨ 1993 ਵਿਚ ਮੁੜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਹੋਈਆਂ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਮੰਦਨ ਲਾਲ ਖੁਗਣਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਇਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਜਨਤਾ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪਰ ਉਹ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਢੁਕਵੇਂ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਜਿਨਕਿ ਰਾਜਧਾਨੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਰਿਹਾ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੀ ਵਾਲੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦਾ ਸਿਕਾਰ ਰਹੇ।

ਜਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ

'ਤੇ ਬਹਿਸ ਦੀ ਗੁਜਾਇਸ਼ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਉਪ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਸਬੰਧੀ ਜੋ ਬਿੱਲ ਸੰਸਦ ਵਿਚੋਂ ਪਾਸ ਹੋਇਆ, ਉਸ ਦਾ ਆਧਾਰ ਸਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇਕ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਉਪ ਰਾਜਪਾਲ ਵਿਚ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਨੂੰ ਦਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਦਾਇਰ ਇਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਜ਼ਾਮੀਨ, ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਲੋਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਪ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲੈਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਬੰਧਤ ਫਾਈਲ

ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਦੇਸੇ ਸੁਭਿਆਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉੱਠੇਗਾ ਕਿ ਜਨਤਾ ਵੱਲੋਂ ਚੁਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਇਨਾ ਫਰਕ ਕਿਉਂ ਹੈ? ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੇਕ ਸੁਭਿਆਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਘੱਟ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਿੱਜ਼ੇਰਮ ਅਤੇ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਨ। ਦਿੱਲੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਹੈ ਜਿਥੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੋਨੇ-ਕੋਨੇ ਤੋਂ ਆ ਕੇ ਲੋਕ ਵਸੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਨਿਵੇਕਲਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਚਰਚਾ ਹੁੰਦੀ ਆਈ ਹੈ। ਦੇਸ਼

ਮਨਾਉਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਜਦ ਸਾਡਾ ਲੋਕਤੰਤਰ ਮਜ਼ਬਤ ਅਤੇ ਪਰਿਪੱਤ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਉਦੋਂ ਇਸ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਹੋਈ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਥੋਂ ਦੀਆਂ ਚੁਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਉਸੇ

ਸੰਜੇ ਗੁਪਤ

ਉਪ ਰਾਜਪਾਲ ਕੋਲ ਭੇਜਣੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਸੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਨੇ ਵਿਵਦਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਉਪ ਰਾਜਪਾਲ ਵਿਚਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵਿਵਾਦ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਪ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਤ ਬਿੱਲ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਉਪ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਬਿੱਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਰੂਪ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੋਰ ਵੱਧ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਹੁਣ ਜੇਕਰ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਕੈਬਿਨੀ ਵਾਲੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਚ ਉਪ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਉਪ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਾਲਾ

ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ 'ਤੇ ਸਭ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਰਾਜਧਾਨੀ ਦਾ ਸਰਬਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਹਮੇਸ਼ਾ ਚਿੱਤਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਉਸ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਦੁਨੀਆ ਭਾਰਤ ਦੀ ਵਿੱਧੀ ਹੋਈ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅਸਪਸ਼ਟਾ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਉਪ ਰਾਜਪਾਲ ਵਿਚਾਲੇ ਖਿੱਚੋਤਾਣ ਕਾਰਨ ਦਿੱਲੀ ਗੈਰ-ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਡਿੱਲੀ ਡਿੱਲੀ ਪ੍ਰਵੈਲਪਮੈਂਟ ਆਬਾਰਟੀ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਵਿਕਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ। ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਐਨੱਸੀਆਰ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ ਅਤੇ ਨੋਇਡਾ ਕਿਤੇ ਬਿਹਤਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਕਸਤ ਹੋਏ। ਇਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਡਿੱਲੀ ਪ੍ਰਵੈਲਪਮੈਂਟ ਆਬਾਰਟੀ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਆਪਣੀ ਆਜਾਦੀ ਦੀ 75ਵੀਂ ਵਰ੍਷ੀਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ

ਸਿੱਖਿਆ ਨੀਤੀ- 2020 ਲਈ ਚੁਣੌਤੀਆਂ

ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪੰਜਰੁੱਖਾ

ਅੱਜ ਸਮੁੱਚਾ ਵਿਸ਼ਵ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੀ ਧੰਨਵਾਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚ ਉਲਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚ ਉਲਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚ ਉਲਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਰੁਝਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੱਖ ਤੋਂ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਦੁਜੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਦੁਸਰੇ ਨਾਲ

ਗੋਦ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਲੱਭ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਚੌਥੀ ਚੁ

ਟਾਖਾਂ ਦਾ ਸਮੁਹ, ਇਕ ਸ਼੍ਰਾਂਤ ਅਤੇ ਆਕਰਸ਼ਕ ਧਰਤੀ ਸਿੰਗਾਪੁਰ

ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਦੀਪਾਂ ਨਾਲ ਸਜੇ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਮੁਲਕ ਸਿੰਘਪੁਰ
ਵਿਚ ਸਮੰਦਰ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਤੋਂ ਲੰਘਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕੁਦਰਤ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚ ਕੇ ਬਲਾ ਰਹੀ
ਹੋਵੇ। ਨੀਲੇ ਸਮੰਦਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਫੈਦ ਚਮਕਦੀ ਰੋਤ ਜਿਵੇਂ
ਚਾਂਦੀ ਦਾ ਵਰਕ ਲਈ ਹੋਵੇ। ਉਸ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਦੇ ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ
ਸੁਨਹਿਰੀ ਕਿਰਨਾਂ ਆਪਸ ਵਿਚ ਮਿਲਕੇ ਅਦੁਭੂਤ ਨਜ਼ਾਰਾ
ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਚਾਰ ਚੰਨ ਲਗਾਉਂਦੇ
ਕਤਾਰ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੇ ਨਾਰੀਅਲ ਦੇ ਸੰਦਰ ਸਜੀਲੇ ਦਰਖਤ।

ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਸਭ ਕੁਝ ਤੰਤੀਕੇ ਨਾਲ ਸਜ-
ਾਇਆ ਹੋਵੇ। ਬਿਲਕੁਲ ਸ਼ਾਂਤ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ
ਹਲੋਰੀ ਮਾਰਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼
ਜਿਵੇਂ ਕੁਝ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹੋਣਾ।
ਅਜਿਹੇ ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਕੋਈ ਰੇਤ ਤੇ ਧੁੱਪ ਦਾ
ਆਨੰਦ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਲਹਿਰਾਂ
ਦੀਆਂ ਠੰਡੀਆਂ ਫੁਹਾਂਦਾਂ ਦਾ। ਗਰਮ ਸਿ-
ੰਗਾਪੂਰ ਵਿਚ ਸਮੁੰਦਰ ਤਟਾਂ ਤੇ ਦਰਖਤਾਂ
ਦੀ ਲੰਮੀ ਕਤਾਰ ਦੇਖ ਕੇ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ
ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਬਾਰਿਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਡਾਰੀ
ਲੈ ਰੱਖੀ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਹਰੇ ਭਰੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ
ਦਰਖਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਬਣੇ ਟ੍ਰੈਕ ਤੇ ਸਾਇਕ-
ਲਿੰਗ ਕਰਦੇ ਬੁੱਚੇ, ਨੇਜਵਾਨ ਅਤੇ ਬੁੱਢੇ
ਜਿਵੇਂ ਇਸ ਹਰਿਆਲੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ
ਸਮੇਤ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋਣ, ਨਵੀਂ ਉਰਜਾ
ਦੇ ਲਈ। ਕਿਤੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹੱਥ ਪਾਈ ਪ੍ਰੇਮੀ
ਜੋਤੇ ਦਨੀਆ ਦੀ ਭੀਤ ਤੋਂ ਬੇਖਬਰ ਇਕ

ਦੱਜੇ ਵਿਚ ਗੁਆਚੇ ਹਨ। ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਇਸ ਅਦੂਭੁਤ ਸਿੰਗਾਰ ਤੋਂ ਕਿਸਦਾ ਮਨ ਰੁਮਾਂਟਿਕ ਨਹੀਂ ਹੈਦਾ। ਉਹ ਵੀ ਉਦੋਂ ਜਦੋਂ ਬਸੰਤੀ ਰੰਗ ਵਿਚ ਰੰਗਿਆ ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਸਪ਼ਰਿੰਗ ਫੈਸਟੀਵਲ ਦੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਮੰਤਰ ਮੁਗਧ ਹੋਏ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਚਲੇ ਗਏ। ਸਾਡੀ ਦੁਬਿਧਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਉਤਾਰੀਏ ਜਾਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵਿਚ। ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਵਿਚ ਚਾਂਗੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹੀ ਇਸ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 50 ਲੱਖ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲਾ ਇਹ ਪਿਆਰਾ ਜਿਹਾ ਏਸ਼ੀਆਈ ਦੇਸ਼ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦੇ ਸਵਾਗਤ ਲਈ ਪਲਕਾਂ ਵਿਛਾ ਕੇ ਖਿੜ੍ਹਿਆ ਹੋਵੇ। ਸਮੰਦਰ ਅਤੇ ਹਰਿਆਲੀ ਵਿਚਕਾਰ ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਸੰਵਾਰਿਆ ਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਸਹਿਰ ਨੂੰ ਖੜ੍ਹ ਵੀ ਆਪਣੀ ਸੰਦਰਤਾ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੈ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸਮਾਨ ਛੂਹੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਹੋਣ ਜਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਸਤਕਾਂ, ਹਰ ਪਾਸੇ ਸੁਰੱਧਣ ਝਲਕਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਆਚਰ ਰੋਡ ਤੇ ਆਕਰਸ਼ਕ ਮਾਲਜ਼ ਜਾਂ ਵੀਵੇਸ਼ਿਟੀ ਵਿਚ ਖਰੀਦਾਰੀ ਜਾਂ ਅੰਡਰ ਵਾਟਰ ਪਾਰਕ ਅਤੇ ਸੌਂਗ ਆਫ ਦਾ ਸੀ ਇਥੋਂ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਖਿੱਚਣ

ਦੱਜੇ ਵਿਚ ਗੁਆਚੇ ਹਨ। ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਇਸ ਅਦੂਭੁਤ ਸਿੰਗਾਰ ਤੋਂ ਕਿਸਦਾ ਮਨ ਰੁਮਾਂਟਿਕ ਨਹੀਂ ਹੈਦਾ। ਉਹ ਵੀ ਉਦੋਂ ਜਦੋਂ ਬਸੰਤੀ ਰੰਗ ਵਿਚ ਰੰਗਿਆ ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਸਪ਼ਰਿੰਗ ਫੈਸਟੀਵਲ ਦੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਮੰਤਰ ਮੁਗਧ ਹੋਏ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਚਲੇ ਗਏ। ਸਾਡੀ ਦੁਬਿਧਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਉਤਾਰੀਏ ਜਾਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵਿਚ। ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਵਿਚ ਚਾਂਗੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹੀ ਇਸ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 50 ਲੱਖ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲਾ ਇਹ ਪਿਆਰਾ ਜਿਹਾ ਏਸ਼ੀਆਈ ਦੇਸ਼ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦੇ ਸਵਾਗਤ ਲਈ ਪਲਕਾਂ ਵਿਛਾ ਕੇ ਖਿੜ੍ਹਿਆ ਹੋਵੇ। ਸਮੰਦਰ ਅਤੇ ਹਰਿਆਲੀ ਵਿਚਕਾਰ ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਸੰਵਾਰਿਆ ਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਸਹਿਰ ਨੂੰ ਖੁਦ ਵੀ ਆਪਣੀ ਸੰਦਰਤਾ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੈ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸਮਾਨ ਛੂਹੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਹੋਣ ਜਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਸਤਕਾਂ, ਹਰ ਪਾਸੇ ਸੁਰੱਧਣ ਝਲਕਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਆਚਰ ਰੋਡ ਤੇ ਆਕਰਸ਼ਕ ਮਾਲਜ਼ ਜਾਂ ਵੀਵੇਸ਼ਿਟੀ ਵਿਚ ਖਰੀਦਾਰੀ ਜਾਂ ਅੰਡਰ ਵਾਟਰ ਪਾਰਕ ਅਤੇ ਸੌਂਗ ਆਫ ਦਾ ਸੀ ਇਥੇ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਖਿੱਚਣ

ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਅਦਾਇਗੀ- ਲਟਕ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਲਕ ਦੀ ਖਰੀਦ

ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਡਸਲ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਅਦਾਇਗੀ (ਤਜਵੀਜ਼ਸ਼ੁਦਾ ਡੀਬੀਟੀ ਸਕੀਮ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਆਹਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਕੇਂਦਰ ਵੱਲ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਦਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ। ਅਜਿਹੇ 'ਚ ਸਬੇ 'ਚ 10 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਰਹੀ ਕਣਕ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਭੰਬਲਭਸਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਤੇ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਸਬੇ ਦੀ ਲਤਾਂਈ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਇਗੀ ਹੀ ਨਾ ਲਟਕ ਜਾਵੇ। ਕੇਂਦਰੀ ਖੁਰਾਕ ਤੇ ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈ ਮੰਤਰੀ ਪਿਉਸ ਗੋਇਲ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਣਕ ਖਰੀਦ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਸਿੱਧੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਚ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖੀ ਸੀ। ਇਸ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਫ਼ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮਸਲੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਨਗੇ। ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਸ ਮੰਦੇ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖ ਚੱਕੇ

ਹਨ। ਹੁਣ ਪੀਐਮ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰ ਕੇ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਵਾਉਣਗੇ। ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਿਲਹਾਲ ਸਿੱਧੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਸਬੰਧੀ ਉਹ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖਣਗੇ। ਇਸ ਮੁਦੋ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਸੁਭਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਤਰਕ ਹਨ। ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਪਿਉਸ ਗੋਇਲ ਚਿੱਠੀ 'ਚ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਸਮੇਤ ਕਈ ਸੁਧਿਆਂ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਧੋਰਟਲ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ।

ਹਰਿਆਣਾ 'ਚ ਤਾਂ ਜੇ ਕਣਕ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 72 ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਲੇਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ 9 ਫੀਸਦੀ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਤਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸਾਡਾ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਸਿੱਧੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਲਾਗਾ

ਸਟੰਟ ਦਾ ਰਿਹੱਸਲ ਰੋਮਾਂਚ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਥੀਮ ਪਾਰਕ ਵਿਚ ਘੁੰਮਦੇ ਹੋਏ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਬੱਕ ਜਾਓ, ਆਸ ਪਾਸ ਕੋਈ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲੇਗਾ। ਘੁੰਮਣ ਦੌਰਾਨ ਅਚਾਨਕ ਆਈ ਬਾਰਿਸ਼ ਤੋਂ ਬਚਦੇ ਹੋਏ ਅਸੀਂ ਇਕ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਬਾਹਰ ਹੀ ਬੋਲਡ ਲੱਗਿਆ ਸੀ-ਗੁਲਾਬ ਜਾਮਣ ਅਤੇ ਬਦਾਮ ਦੀ ਖੀਰ। ਖੁਬਸੂਰਤ ਫਾਰ-ਫਾਰ ਅਵੇਂ ਕੈਸਲ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਮੈਡਾਗਾਸਕਰ ਥੀਮ ਪਾਰਕ ਰਾਈਡ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਡ੍ਰਾਈਵ ਇਨ' ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਅਮੀਰਕਨ ਬਰਗਰ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈ ਰਹੇ ਸੀ, ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਇਕ ਸਾਥੀ 'ਵਰਮਸ ਇਨ ਮਡ' ਖਾਣ ਲਈ ਉਤਸੁਕ ਹੋ ਗਿਆ। ਅਸੀਂ ਉਤਸਕਤਾ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਇਸਨੂੰ ਆਈਸਕ੍ਰੀਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਭਰਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ 'ਕੀਚੜ ਵਿਚ ਕੀਚੜ' ਨਹੀਂ ਮਿਲਣਗੇ, ਇਹ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਨਾਂ ਹੈ। ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਦੀ ਇਹ ਖੁਬਸੂਰਤ ਸ਼ਾਮ ਸਾਡੇ ਲਈ ਯਾਦਗਾਰ ਬਣ ਗਈ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਹੋਰਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤੋਂ ਹੀ ਆਕਰਸ਼ਕ ਐਸਕੇਲੇਟਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਿੰਧੇ ਕੈਸੀਨੋਂ ਤੱਕ ਜਾ ਪਹੁੰਚੇ। ਇਹੀ ਉਹ ਕੈਸੀਨੋਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਤਸਵੀਰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਹੈ। ਕਦੀ ਚੁਣਿੰਗਗਮ ਤੱਕ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੀ ਜੱਦੋ-ਜਹਿਰ ਵਿਚਕਾਰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਿਚ ਚਾਲੀ ਸਾਲ ਲੱਗ ਗਏ ਕਿ ਪੱਤੇਸੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਾਂਗ ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਵਿਚ ਵੀ ਕੈਸੀਨੋਂ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਚਿੰਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੇ ਲੋਕ ਜੁਆਰੀ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਣਗੇ। ਲੰਮੀ ਸਰਵਜਨਕ ਬਹਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 2005 ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੈਸੀਨੋਂ ਖੇਲ੍ਹਣ ਦੀ ਹਰੀ ਤੱਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਸਾਲ 14 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਚੀਨ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੇ ਸੂਭ ਮਹੁੰਤ ਵਿਚ ਇਸ ਕੈਸੀਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਦਾ ਨਵਾਂ ਅਧਿਆਏ ਸੂਰੂ ਹੋਇਆ। ਸਿੰਗਾਪੁਰੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਕਈ ਸਖਤ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਖੇਲ੍ਹਦੇ ਹੋਏ ਇਸਦਾ ਟੀਚਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਖਿੱਚਣਾ ਹੈ ਪਰ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਇਸਦੀ ਸਜਾਵਟ ਦੇਖ ਕੇ ਹੀ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਏ। ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਜੇ ਸੀਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਇਕ ਰੰਗ ਬਿੰਗੇ ਦਰਖਤ ਨਾਲ ਲੱਗਿਆਂ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਕੱਟੀ-ਸਟਾਲਾਂ ਹਨ। ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲਜ਼ੀਜ਼ ਖਾਣੇ ਅਤੇ ਰੋਟੀ-ਪਰੋਂਠੇ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲਿਆ।

ਤੁ ਨੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਦਾਤ ਬਖਸ਼ੀ
ਵਾਸੀਆਂ, ਦੋਸਤਾਂ ਮਿੱਤਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਧਾਈਆਂ ਮਿਲਣ ਦਾ
ਸਿਲਸਿਲਾ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੱਚੇ
ਦਾ ਨਾਮ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਬਾਬੇ ਹਰਬੰਸ
ਲਾਲ ਗਰਗ, ਪ੍ਰਾਣ ਸੈਲਰ ਐਸੋਸੀਏਸਨ, ਪੰਜਿੰਸਪਾਲ
ਗਰਗ, ਡਿਪਟੀ ਜਰਨਲ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਪੰਜਾਬ (ਾਡਿਟ)
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅੰਕਸ ਗਰਗ, ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਦੀਪੀ, ਸਤੀਸ
ਕੁਮਾਰ ਹੈਥੀ, ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ ਸੋਨੀ, ਰਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ
ਵਿੱਕੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਚਿਸਤੇਦਾਰ ਤੇ
ਦੋਸਤ ਮਿੱਤਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਅਦਾਤਾ ਪਰਦੇਸ ਟਾਈਮਜ਼
ਯੂਐਸਏ ਦੀ ਪੂਰੀ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਗੋਰਵ ਗਰਗ ਤੇ ਮੈਡਮ
ਮਨਮੀਤ ਤੇ ਸਮੂਹ ਦਾਨਗੜੀਅਂ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਬਹੁਤ
ਬਹੁਤ ਵਧਾਈਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹੀ ਕੰਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵੱਡੀ ਪਰੋਸ਼ਾਨੀ ਹੈ। ਇਸ ਅੰਦੇਲਨ 'ਚ ਆਡੂਤੀ ਵੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਮੌਦੇ ਨਾਲ ਮੌਦਾ ਜੋੜ ਕੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਡੂਤੀਆਂ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਪਾੜਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਆਡੂਤੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਵੀ ਕੈਪਟਨ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਅਦਾਇਗੀ ਸਰੀਮ ਦਾ ਦਿੱਤੁਤਾ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਸੁਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੌਰਚੇ ਦੇ ਕਈ ਆਗੂ ਸਿੱਧੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਇਸ ਦੀ ਟਾਈਬਿੰਗ ਨੂੰ ਗਲਤ ਦਸ਼ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਮ ਕਿਸਾਨ ਦੇ ਸਰੋਕਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਏਨੇ ਕੁ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਫਸਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਪੈਸੇ ਮਿਲ ਜਾਣ, ਇਹ ਚਾਹੇ ਆਡੂਤੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਮਿਲਣ ਜਾਂ ਫਿਰ ਸਰਕਾਰ ਰਾਹੀਂ, ਇਸ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਦੱਜੇ ਪਾਸੇ ਇਸ ਛੋਟ ਵਰ੍ਹੇ 'ਚ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਖੁਦ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨ ਹਿਤੇਸੀ ਦਸਣ 'ਚ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡ ਰਿਹਾਂ।

ਬਿੰਟੇਨ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਦਸਤਕ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ

ਬਿੰਟੇਨ ਵਿਚ ਪੰਜ ਦਹਕੇ ਆ ਕੇ ਵੱਸਣ ਵਾਲੇ ਏਸੀਆਈਆਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਥਤ ਮਿਹਨਤ, ਲਗਨ, ਪ੍ਰਤਿੰਭਾ, ਦ੍ਰਿੜੁਤਾ ਅਤੇ ਸੁਚੰਜੀ ਸੁਹਜ ਦੀ ਬੰਦੇਲਤ ਭਰਪੁਰ ਸਫਲਤਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਨਿਹਾਇਤ ਸਫਲ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਿਚ ਬਹੁ-ਕੌਮੀ ਦੁਰਸੰਚਾਰ ਕੰਪਨੀ ਵੋਡਾਫ਼ੋਨ ਦੇ ਕਰਤਾ-ਧਰਤਾ ਅਤੁਣ ਸਰੀਨ, ਨਿਊ ਲੁਕ ਵਸਤਰ ਚੇਨ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਟੈਂਸ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉੱਥੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਹਸਤੀ ਰੁਬੇਨ ਸਿੰਘ ਸਾਮਲ ਹਨ।

ਅਤੁਣ ਸੁਗੀਨ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿਹੜੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬਿੰਟੇਨ ਵਿਚ ਖਾਲੀ ਹੱਥੀਂ ਆਏ ਸਨ, ਉਹ ਚਮਤਕਾਰੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਗਤੀ ਕਰਦਿਆਂ ਹਨ।

ਬਰਤਾਨਵੀ ਅਰਥਾਤ ਵਿਚ ਹਰ ਸਾਲ 103 ਅਰਬ ਪੈਂਡ ਪੰਜੀ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਿੰਟੇਨ ਵਿਚ ਏਸੀਆਈ ਲੱਕਾਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਕੁਲ ਵਸੋਂ ਦਾ ਸਿਰਫ 2.5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ (ਭਾਰਤ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਮਲ) ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਡੇਢ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਣਦੇ। ਫਿਰ ਵੀ ਉੱਹ ਕੁਲ ਕੌਮੀ ਆਮਦਨ ਵਿਚ ਦਸ ਫੀਸਦੀ ਹਿੱਸਾ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਦਿਲਚਸਪ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਲਾਵਾਂ ਤੇ ਲਿਲਿਤ ਕਲਾਵਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਧਾਕ ਵੱਧ ਜੰਮਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਭੰਗੜਾ ਸੰਗੀਤ ਤੇ ਢੋਲ ਨੂੰ ਤਾਂ ਪੰਛਮੀ ਜਗਤ ਵਿਚ ਮਾਨਤਾ ਦਿਵਾਈ ਹੀ ਹੈ, ਫਿਲਮਸਾਜ਼ੀ ਵਰਗ ਸ਼ੋਹਬੇ ਵਿਚ ਵੀ ਆਪਣੀ ਨਿਵੇਕਲੀ

ਪਛਾਣ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਫਿਲਮਸਾਜ਼ ਗੁਰਿੰਦਰ ਚੱਦਾ ਨੂੰ ਹੁਣ ਨਾ ਸਿਰਫ ਬਿੰਟੇਨ ਫਿਲਮ ਸਨਾਤ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਨਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਸਗੋਂ ਹਾਲੀਵੁੱਡ ਵਿਚ ਬਰਤਾਨਵੀ ਚੜ੍ਹਤ ਦੀ ਝੰਡਾਬਰਦਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਸਮੇਂ ਹਾਲੀਵੁੱਡ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਦੇ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਦੇ ਫਿਲਮਾਂ -'ਬੈਂਡ ਇਟ ਲਈਕ ਬੈਂਕਹਮ (ਫੁਟਬਾਲ ਸ਼ੁਟਬਾਲ, ਹਾਂਏ ਰੱਬਾ) ਅਤੇ 'ਬਾਈਂਡ ਐਡ ਪੈਜ਼ਡਿਸ' (ਬੱਲੇ ਬੱਲੇ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਟੁ ਐਲ. ਏ.) ਨੂੰ ਬਿੰਟੇਨ ਤੇ ਹੋਰ ਯੁਰਪੀਨ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਟਿਕਟ ਖਿੜਕੀ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਸਫਲਤਾ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਬਰਤਾਨਵੀ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਵਿਚ ਮੀਰਾ ਸਿਆਲ ਨੂੰ ਉਹੀ ਰੁਤਬਾ ਹਾਸਲ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਫਿਲਮ ਸਨਾਤ ਵਿਚ ਗੁਰਿੰਦਰ ਚੱਦਾ ਨੂੰ ਸਿਆਲ ਵਧੀਆ ਉਪਨਿਆਸਕਾਰ ਹੈ, ਪਟਕਥਾ ਲੇਖਕ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਮਵਰ ਅਦਾਕਾਰਾ ਵੀ। ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਸ਼ਲੀਅਤ ਵਾਲੀ ਟੀ. ਵੀ. ਕਾਮੇਡੀ 'ਦਿ ਕੁਮਾਰਸ ਐਟ ਨੰਬਰ 42' ਬਰਤਾਨਵੀ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸਫਲ ਸੀਰੀਅਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੈ।

ਪਹਿਲੀ ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਕਾਮਾਬੀ 'ਗੁੱਡਨੈਸ ਗ੍ਰੇਸੀਅਸ ਮੀ' ਨਾਗੀਂ ਕਾਮੇਡੀ ਸੀਰੀਅਲ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਏ ਸੀ। ਉਸ ਵਿਚ ਵੀ ਮੀਰਾ ਨੇ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਸੀ। ਮੀਰਾ ਸਿਆਲ ਵਾਂਗ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕੌਹਲੀ ਵੀ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਜਗਤ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੁਕਾਮ ਬਣਾਉਂਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਚੈਲਨ 4 ਦੇ ਨਵੇਂ ਕਾਮੇਡੀ ਸੀਰੀਅਲ 'ਮੀਟ ਦਿ ਮਗੂਨਜ਼' ਨਾ ਸਿਰਫ ਲੇਖਣ ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਵਿਚ ਅਦਾਕਾਰੀ ਵੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਾਕਾਰ ਨਿਤਿਨ ਗੁਰੂਤਰਾ ਦੇ ਅਭਿਨੈ ਦੀ ਵੀ ਖੁਬ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰਿੰਦਰ ਚੱਦਾ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਬਾਈਂਡ ਐਡ ਪੈਜ਼ਡਿਸ' ਵਿਚ ਵੀ ਇਕ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

'ਏਸੀਅਨਜ਼ ਇਨ ਮੇਡੀਆ' ਨਾਂ ਦੀ ਪੱਤਰਿਕਾ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਸਨੀ ਹੁੰਦਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਨਵੇਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਸ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਾ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਸੁਲਾਕੁਲ ਅਕਸ ਅਖਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਰੁਝਾਨ ਵਿਖਾਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਿੰਟੇਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵੀ ਮਾਨਤਾ ਤੇ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਮਿਲਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

ਉੱਧਰ, ਪੇਂਡਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਬਰਤਾਨਵੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਮੁੱਖ ਕੌਮੀ ਟੀਮਾਂ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸ਼ਹੁਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਪਿੰਨਰ ਮੱਟੀ ਪਨੇਸਰ ਬਾਚੇ ਚਰਚਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਦੋਹੇ 'ਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਟੀਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਕ੍ਰਿਕਟ ਵਿਚ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਸਿੱਖ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੁਟਬਾਲ ਤੇ ਮੁੱਕੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨ ਕੌਮੀ ਟੀਮਾਂ ਵਿਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਦਸਤਕ ਦੇਣ ਲੱਗੇ ਹਨ।

ਖੁਬਸੁਰਤ ਅਤੇ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਲੰਡਨ ਦਾ ਹਾਈਡ ਪਾਰਕ

ਅਜਾਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਤੇ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਲਈ ਅਜਾਦੀ ਦੀ ਅਠਵੰਜ਼ਿਆਂ ਵਰ੍ਹੇ ਗੰਚ ਦੇ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਮੈਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲੰਡਨ ਦੇ ਹਾਈਡ ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਸਾਡੇ ਹੀ ਚੈਸ਼ੇਲੇ ਹਰਟਸਮ ਸਿੰਘ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਰਿਸਤੇਦਾਰਾਂ ਕੋਲ ਠਹਿਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਦੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਰੇਲ ਫੜ ਕੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟਰੈਫਲਰਗਾਰ ਚੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਟਰੈਫਲਰਗਾਰ ਚੱਕ ਤੋਂ ਪੈਦਲ ਚੱਲਦਾ ਸੀਰੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਤੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵੇਖਦਾ ਹੋਇਆ ਹਾਈਡ ਪਾਰਕ ਆ ਗਿਆ। ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਦੋ ਵਜੇ ਸਨ। ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਬੱਦਲਵਾਈ ਸੀ। ਬੰਦੂ ਦੇਰ ਇਕ ਬੈਂਚ ਤੋਂ ਬੈਠ ਕੇ ਪਾਰਕ ਦਾ ਚੱਕਰ ਲਾਉਣ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਹੇਠ ਕੁਝ ਅਗੂ ਅਤੇ ਤੁਰਨ ਲਈ ਬਣੀਆਂ ਸਤਕਾਂ 'ਤੇ ਕਬੂਤਰ ਤੇ ਕਾਰੋਆਂ ਦੋਤੇ ਫਿਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੱਤਾ ਜਾਂ ਕਾਗਜ ਵੀ ਸੁੱਤਿਆਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। 350 ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਫੈਲਿਆ ਅਤੇ ਅਸਮਾਨ ਛੁੱਹਦੇ ਚਾਰ ਹਜ਼ਾਰ ਦਰੱਖਤਾਵਾਂ ਵਾਲਾ ਇਹ ਹਾਈਡ ਪਾਰਕ ਲੰਦਨ ਦੇ ਰੋਇਅਲ ਪਾਰਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਕਨੋਡਾ ਵੱਡੇ ਦੇਸ਼ ਹਨ। ਉਥੋਂ ਹਜ਼ਾਰ ਹਜ਼ਾਰ ਏਕੜ ਦੇ ਪਾਰਕ ਆਮ ਹੀ ਹਨ। ਕਈ ਇਹ ਬਾਂਸ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਸਿਕਾਰਗਾਰ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। 1637 ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਮ ਜਨਤਾ ਲਈ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈਡ ਪਾਰਕ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੇਨਸਿੰਗਟਨ ਗਾਰਡਨਜ਼ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ 28 ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਫੈਲੀ ਲੰਬੀ ਸਰਪਨਾਈਨ ਝੀਲ ਵੰਡਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਝੀਲ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਪਾਸੇ 275 ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਫੈਲਿਆ ਕੇਨਸਿੰਗਟਨ ਗਾਰਡਨਜ਼ ਹੈ। ਝੀਲ ਦੇ ਹੋਨਾਂ ਕੇਂਡਿਆਂ 'ਤੇ ਦੋ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਹਨ। 1730 ਵਿੱਚ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਜਾਰਜ ਦੂਜੇ ਦੀ ਮਹਾਰਾਣੀ ਕੈਰੋਲੀਨ ਜੋ ਕਲਾਕਾਰਾਂ, ਲੇਖਕਾਂ ਤੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਦੀ ਕਦਰਦਾਨ ਸੀ, ਨੇ ਹਾਈਡ ਪਾਰਕ ਨੂੰ ਸੁੰਦਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਸੁਖਨਾ ਝੀਲ ਵਾਂਗ ਇਹ ਨਕਲੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ 28 ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਫੈਲੀ ਲੰਬੀ ਸੀਰੀਅਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਪੱਤਾ ਜਾਂ ਕਾਗਜ ਵੀ ਸੁੱਤਿਆਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਿਖਾਇਆ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। 1637 ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਮ ਜਨਤਾ ਲਈ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈਡ ਪਾਰਕ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੇਨਸਿੰਗਟਨ ਗਾਰਡਨਜ਼ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ 28 ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਫੈਲੀ ਲੰਬੀ ਸੀਰੀਅਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਪੱਤਾ ਜਾਂ ਕਾਗਜ ਵੀ ਸੁੱਤਿਆਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਿਖਾਇਆ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਹਾਈਡ ਪਾਰਕ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੇਨਸਿੰਗਟਨ ਗਾਰਡਨਜ਼ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ 28 ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਫੈਲੀ ਲੰਬੀ ਸੀਰੀਅਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਪੱਤਾ ਜਾਂ ਕਾਗਜ ਵੀ ਸੁੱਤਿਆਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਿਖਾਇਆ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਹਾਈਡ ਪਾਰਕ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੇਨਸਿੰਗਟਨ ਗਾਰਡਨਜ਼ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ 28 ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਫੈਲੀ ਲੰਬੀ ਸੀਰੀਅਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਪੱਤਾ ਜਾਂ ਕਾਗਜ ਵੀ ਸੁੱਤਿਆਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਿਖਾਇਆ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਹਾਈਡ ਪਾਰਕ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੇਨਸਿ

ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ ਸੋਢੀ ਬਲੀ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਰਜਨੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਆਲੂ ਬਣੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਗਰ ਕੌਸਲ ਪਨੌਲਾ ਚੁਲੇ ਗਏ

ਧੱਨੋਲਾ ਮੰਡੀ (ਸੰਜੀਵ ਗਰਗ ਕਾਲੀ)- ਨਗਰ ਕੌਸਲ ਧੱਨੋਲਾ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਰੇਤਕਾ ਪੰਜਾਬ ਪੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਥਾ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਸ. ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਹਿੱਲੇ ਦੀ ਯੋਗ ਰਹਿਨਾਮਾਈ ਹੇਠ ਬੜੀ ਹੀ ਸਾਂਤੀ ਨਾਲ ਸਫਲਤਾ ਪੁਰਵਕ ਨੇਪਰੇ ਚੜ੍ਹਿਆ, ਜਦ ਸਰਵਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ ਸੋਢੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਰਜਨੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਆਲੂ ਨੂੰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਧੱਨੋਲਾ ਨਗਰ ਕੌਸਲ ਚ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਐਸਡੀਐਮ ਬਰਨਾਲਾ ਵਰਜੀਆ ਵੱਲੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਸੁਰੂ ਕਰਦਿਆਂ 12 ਕੌਸਲਰਾਂ ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਚੁਕਵਾਈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੌਸਲਰ ਵਾਰਡ ਨੰਬਰ 1 ਜਸਪਾਲ ਕੌਰ ਨੇ ਕੌਸਲਰ ਵਾਰਡ 3 ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ ਦਾ ਨਾਮ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਵਾਰਡ ਨੰਬਰ 5 ਕਾਂਤਾਂ ਰਾਣੀ ਨੇ ਹਾਮੀ ਭਰੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਰਡ ਨੰਬਰ 13 ਦੇ ਕੌਸਲਰ ਦਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਕੌਸਲਰ ਵਾਰਡ ਨੰਬਰ 10 ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਦੀ ਹਾਮੀ ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਕੌਸਲਰ ਵਾਰਡ ਨੰਬਰ 12 ਨੇ ਭਰੀ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ. ਵਰਜੀਆ ਨੇ ਸੀਮੀਤੀ ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਖਤੇ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਰਾਜਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਰਾਜੀ, ਰਜਨੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ, ਬਲਭੁਦਰ ਸਿੰਘ, ਕਾਂਤਾਂ ਰਾਣੀ, ਜਸਪਾਲ ਕੌਰ ਤੇ ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ (8 ਕੌਸਲਰਾਂ) ਨੇ ਹੱਥ ਖਤੇ ਕੀਤੇ ਜਦਕਿ

ਖਤੇ ਕੀਤੇ। ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ 8 ਵੋਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬਹੁਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ। ਵਰਜੀਆ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ

ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ। ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੰਦਰੀ ਕੌਸਲਰ ਵਾਰਡ ਨੰਬਰ 8 ਨੇ ਰਜਨੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਕੌਸਲਰ ਵਾਰਡ ਨੰਬਰ 4 ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਤੇ ਰਜਨੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੁਣ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਸਾਰੇ ਕੌਸਲਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਥਾ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਦਿੱਲੋਂ ਦੇ ਦਿਸਾ। ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਚੋਣ ਹੋਈ ਹੈ। ਨਵ ਨਿਯੁਕਤ ਪ੍ਰਧਾਨਾਂ ਦਾ ਨਗਰ ਸੁਧਾਰ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਮੱਖਣ ਸਰਮਾ, ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਜੀਵਨ ਕੁਮਾਰ ਬਾਂਸਲ ਨੇ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਚੋਣ ਮੌਕੇ ਨਾਲ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਵਿਧਾਇ ਸਿੰਘ, ਇਸ ਗਰੀਬ ਸਿੰਘ, ਇਸ ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੀਆਈਏ, ਇਸ ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਦੀ ਦੇਖ ਰੇਖ ਹੇਠ ਚੱਪੇ ਚੱਪੇ ਤੇ ਪੂਰੀ ਪੁਲੀਸ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਤਾਵਿਨਾਤ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਪੂਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਨਵੇਂ ਚੋਣ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ ਤੇ ਰਜਨੀਸ਼ ਕਮਾਰ ਆਲੂ ਨੇ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਦਿੱਲੋਂ ਤੇ ਨਗਰ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ. ਵਿੱਲੋਂ ਦੀ ਰਹਿਨਾਮਾਈ ਹੋਣ ਧੱਨੋਲਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸ. ਵਿੱਲੋਂ ਨੇ ਵੀ ਨਵੀਂ ਚੁਣੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਵਧਾਈਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ, ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਨਿੰਮਾ, ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ, ਗੁਰਸਰਨ ਸਿੰਘ ਢੀਡਸਾ, ਵਿੱਲੋਂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਰਸਨਲ

ਇਸ ਵਾਰ ਸਾਊਣ ਦੀਆਂ ਝੜੀਆਂ ਦੀ ਉਮੀਦਾਂ

ਇਸ ਸਾਲ ਮਾਨਸੂਨ ਦੇ ਆਮ ਵਾਂਗ ਰਹਿਣ ਦੇ ਆਸਾਰ ਹਨ। ਖੁਸ਼ਗਵਾਰ ਮਾਨਸੂਨ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਜੂਝੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ (ਆਈਐਮਡੀ) ਮੁਤਾਬਕ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਮਾਨਸੂਨ ਐਸਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੀਹ ਪਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਆਮ ਵਾਂਗ ਰਹਿਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ੀਨਗੋਈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਚੰਗੀ ਖ਼ਬਰ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਉਣੀ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਝੋਨਾ, ਦਾਲਾਂ, ਤੇਲ ਬੀਜਾਂ ਤੇ ਮੌਟੇ ਅਨਾਜ ਦੀ ਬਿਜਾਈ ਅਧੀਨ ਰਕਬਾ ਵਧਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਕੋਰੋਨਾ ਕਾਲ 'ਚ ਇਸ ਨਾਲ ਅਰਬਚਾਰੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਸਿਲੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਉਤਪਾਦਨ ਵਧੇਗਾ। ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ 'ਚ ਖਪਤ ਤੇ ਮੰਗ ਵਧੇਗੀ। ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਾਲ ਅਲ ਨੀਨੇ ਜਾਂ ਲਾ ਨੀਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਮ ਮਾਨਸੂਨ ਨਾ ਸਿਰਫ ਮੌਸਮ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇਹ ਕਰੋਤਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਰਬਚਾਰੇ ਨਾਲ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਚੰਗੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਖੇਤੀ 'ਤੇ ਚੰਗਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਦਾ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਦੀ ਘਾਟ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਬਾਰਿਸ਼ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਫਸਲ ਚੰਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਸਿੰਚਾਈ ਦੇ ਸਾਧਨ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਚੰਗਾ ਮੀਹ ਪੈਂਦ ਕਾਰਨ ਟਿਊਬਵੈਲ ਘੱਟ ਚਲਣਗੇ ਅਤੇ ਫੀਜ਼ ਬਚੇਗਾ। ਕਹਿਣ ਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਲਾਗਤ ਘੱਟ ਜਾਵੇਗੀ। ਚੰਗੇ ਉਤਪਾਦਨ ਤੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਮਹਿਗਾਈ ਘੱਟੋਗੀ। ਦੇਸ਼

ਦੇ ਅਰਬਚਾਰੇ 'ਚ ਖੇਤੀ ਦਾ ਚੰਗਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਚੰਗੇ ਮਾਨਸੂਨ ਦੇ ਅਰਬਚਾਰੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਲਾਭ ਹਨ। ਮਾਨਸੂਨ ਦੌਰਾਨ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ

ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਘੱਟ ਬਾਰਿਸ਼ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਘੱਟ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਬਿਜਲੀ ਉਤਪਾਦਨ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਾਵਰ ਕੱਟ ਵੱਧਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਚੰਗਾ ਮਾਨਸੂਨ ਪਾਣੀ ਦੀ

ਦੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਦੇ ਬਾਅਦ ਨਦੀਆਂ ਤੇ ਸਰੋਵਰਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਵਰ ਆਉਟਪੁੱਟ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਪੱਧਰ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਵਰ ਆਉਟਪੁੱਟ ਨੂੰ ਵਧੀਆ

ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤਕ ਹੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਦੀਆਂ ਤੇ ਤਲਾਬਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਪਾਣੀ ਵੀ ਰੀਚਾਰਜ

ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਚੰਗੇ ਮਾਨਸੂਨ ਨਾਲ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਗਰਮੀਆਂ ਤੱਕ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਰੋਵਰਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਸਾਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਨਸੂਨ ਦੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਨਾਲ ਜਿਥੇ ਖੇਤ, ਜਲ ਭੰਡਾਰ, ਨਦੀਆਂ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਭਰਦੀਆਂ ਹਨ ਉਥੇ ਹੀ ਗਰਮੀ ਤੋਂ ਵੀ ਰਾਹਤ ਮਿਲੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਸਾਲ ਭਾਰਤ ਦੇ 26 ਕਰੋੜ ਕਿਸਾਨ ਜ਼ੋਨੇ, ਗੇਨੇ, ਮੱਕੀ, ਕਾਪਾ ਅਤੇ ਸੋਨਿਆਈ ਦੀਆਂ ਕਈ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਬਿਜਾਈ ਲਈ ਮਾਨਸੂਨ ਦੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਲਗਪਗ 50 ਫੀਸਦੀ ਕਾਸਤਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ 'ਚ ਸਿੰਚਾਈ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਰਬਚਾਰੇ ਦਾ 14 ਫੀਸਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੈਕਟਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ 65 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਲਗਪਗ 130 ਕਰੋੜ ਹੈ। ਲਗਪਗ 50% ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਰੀਏ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਪੇਸ਼ੀਨਗੋਬੀ ਸੈਕਰ ਸਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕੋਰੋਨਾ ਦੀ ਮਾਰ ਝੱਲ ਰਹੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਚੰਗਾ ਮਾਨਸੂਨ ਵਧੀਆ ਨਤੀਜੇ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਹ ਆਸ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਾਰਿਸ਼ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਤੇ ਆਮ ਵਾਂਗ ਪਵੇਂ ਤਾਂ ਜੋ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਵਾਰੇ-ਨਿਆਰੇ ਹੋ ਸਕਣ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਰਾਹਤ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਚੰਗੇ ਮਾਨਸੂਨ ਦੇ ਮੱਦੋਨਜ਼ਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹੜ੍ਹ ਰੋਕ੍ਕ ਬੰਦੋਬਸਤ ਅਗਾਊੰ ਹੀ ਕਰ ਲੈਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਖੁਲ੍ਹੀਸ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਫਿਰ ਲਟਕੀ

(ਸਫ਼ਾ 1 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਨਿਸਾਨਾ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਕਾਲੀ ਨੇ

ਪ੍ਰਿਸ਼ਟਿਲਿਪ ਦਾ ਜੀਵਨ 99 ਸਾਲ, 143 ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਮਸ਼ਹੂਰ ਪਤਨੀ

ਡਿਊਕ ਆਫ਼ ਐਡਿਨਬਰਾ ਹੁਣ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। ਉਹ 99 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਫਾਨੀ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਗਏ ਹਨ। ਉਹ, ਸ਼ਾਇਦ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਪਤੀ ਸਨ।

ਆਪਣੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ 70 ਸਾਲ ਪ੍ਰਿਸ਼ਟਿਲਿਪ ਨੇ ਮਹਾਰਾਣੀ ਐਲਿਜਾਬੈਥ ਦੀ ਦਾ ਪਰਛਾਵਾਂ ਬਣ ਕੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੀ ਤਾਕਤ ਅਜਿਹੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਪਤੀ ਬਣ ਕੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਫਿਰ ਮਹਾਰਾਣੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਿਸ਼ਟਿਲਿਪ ਕੌਣ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮਹਾਰਾਣੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ?

ਮਹਾਰਾਣੀ ਦੇ ਪਤੀ ਸਨ, ਪਰ ਰਾਜਾ ਨਹੀਂ

ਡਿਊਕ ਸਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿਸ਼ਟਿਲਿਪ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬਾਰੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ - ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਲਾਈਨ ਆਫ਼ ਬ੍ਰੇਂਡ ਯਾਨੀ ਰਾਜਗੱਦੀ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਬੇਟੇ ਨੂੰ ਰਾਜ ਗੱਦੀ ਵਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਰਾਜੇ ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ।

ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਬ੍ਰਿਟਨ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਮਹਿਲਾ ਕਿਸੇ ਰਾਜੇ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਣੀ ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਕਿਸੇ ਰਾਣੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਜੇ ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਇਹ ਉਪਾਧੀ ਸਿਰਫ਼ ਉਹਨਾਂ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੋਂ ਸ਼ਾਹੀ ਖਾਨਦਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮਹਾਰਾਣੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿਸ਼ਟਿਲਿਪ ਦੇ ਚਾਰ ਬੱਚੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਿਸ਼ਟਿਲਿਪ (72), ਪ੍ਰਿਸ਼ਟਿਲਿਪ (71) ਪ੍ਰਿਸੇਸ ਏਨ (70) ਅਤੇ ਪ੍ਰਿਸ਼ਟਿਲਿਪ (57) ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਜਦੋਂ ਛੋਟੇ ਸਨ ਤਾਂ ਪ੍ਰਿਸ਼ਟਿਲਿਪ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਮਨਾ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਸ਼ਾਹੀ ਜੀਵਨੀਕਾਰ ਇੰਗਰਿਡ ਸੀਵਾਰਡ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਿਸ਼ਟਿਲਿਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਰਾਣੀ ਕੁਝਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪ੍ਰਿਸ਼ਟਿਲਿਪ ਦੇ ਚਾਰ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਐਡਰਿਯੂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸੌਣ੍ਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਹਾਣੀ (ਬੈਂਡ ਟਾਈਮਸਟੋਰੀ) ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਸਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰੁਡਮਾਰਡ ਕਿਲਿਗ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਪੱਤ ਕੇ ਸੂਣ-ਉਦੇ ਸੀ। ਪ੍ਰਿਸ਼ਟਿਲਿਪ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਅੱਠ ਪੋਤੇ-ਪੋਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਹੁੰਦੇ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਦਸ ਪੱਤੋਂ-ਪੱਤੇਹੋਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਲੈਂਦੇ ਦੇਖਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਕਿੱਥੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ?

ਪ੍ਰਿਸ਼ਟਿਲਿਪ ਦਾ ਬਾਕਿਅਮ ਮਹਿਲ ਦਾ ਸਫਰ ਸਾਲ 1922 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਤਰੀ ਰੰਗ ਦੇ ਪਾਲਣੇ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਪ੍ਰਿਸ਼ਟਿਲਿਪ ਦਾ ਜਨਮ 10 ਜੂਨ 1921 ਨੂੰ ਯਨਨ ਦੇ ਕੋਰਡੂ ਦੀਪ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਗ੍ਰੀਸ ਦੇ ਪ੍ਰਿਸ਼ਟਿਲਿਪ ਅਤੇ ਇਕਲੋਤੇ ਪੁੱਤਰ ਸਨ।

ਇਸ ਵਿਰਾਸਤ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰੀਸ ਅਤੇ ਡੈਨਮਾਰਕ ਦਾ ਪ੍ਰਿਸ਼ਟਿਲਿਪ ਸਾਲ 1930 ਵਿੱਚ ਨਰਵਸ ਬਰੇਕਡਾਉਨ ਕਾਰਨ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਕੈਂਦਰ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਪਿਆ। ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੇ ਘੱਟ ਹੀ ਮੌਕੇ ਮਿਲੇ।

ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਟ?

ਫਿਰਿਲਿਪ ਨੇ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਕੁਝ ਗੁਆਇਆ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਨਿਰਾਸਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ। ਸਾਲ 1930 ਵਿੱਚ ਨਰਵਸ ਬਰੇਕਡਾਉਨ ਕਾਰਨ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਕੈਂਦਰ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਪਿਆ। ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਨਿਰਮਾਣ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ। ਕੱਚ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਕਲਾ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੀ ਹੈ। ਸੰਨ 2600 ਈਸਾ ਪੁਰਵ 'ਚ ਬਣੀ ਕੱਚ ਦੇ ਇਕ ਛੜ ਬੇਬਿਲੋਨੀਆ ਵਿਚ ਮਿੱਲੀ ਸੀ। ਇਸ ਖੋਜ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਲੱਗਭੱਗ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਕੱਚ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨਾ ਜਾਣਦਾ ਸੀ। ਕੱਚ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਚ ਇਕ ਖਾਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਰੇਤ (ਸਿਲੀਕਾ), ਸੋਡਾ (ਸੋਡੀਅਮ ਕਾਰਬਨੋਨੇਟ) ਅਤੇ ਲਾਈਮ (ਕੈਲਸ਼ੀਅਮ

ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਫਰਾਂਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਦੀ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਇੱਕ ਅੱਗਰਤ ਨਾਲ ਵਸਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਬਿਟੋਨ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕੀਤੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਗੋਤ ਵੀ ਅਧਾਰਾਇਆ-ਮਾਉਂਟਬੈਟਨ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਬੈਟਨਬਰਗ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਆਈਆ ਹੈ। ਪੱਤਾਈ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਦਾਖਲਾ ਗੋਰਡਨਸਟਾਉਨ ਦੇ ਇੱਕ ਸਕੱਟਿਸ਼ ਬੋਰਡਿੰਗ ਸਕੁਲ ਵਿੱਚ ਕਰਾਇਆ ਗਿਆ। ਸਕੁਲ ਦੇ ਮੌਢੀ ਅਤੇ ਹੈਡਮਾਸਟਰ ਦਾ ਨਾਂ ਕਰਟ ਹੈਨ ਹੈ। ਜ਼ਰਮਨੀ ਵਿੱਚ ਨਾਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਛੱਡਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ ਸੀ।

ਸਕੁਲ ਨੇ ਫਿਰਿਲਿਪ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤੋਂ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣਾ ਸਿਖਾਇਆ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਤਮ-ਨਿਰਭਰ ਬਣਨਾ ਸਿਖਾਇਆ। ਕਿਸੇ ਸਪਾਰਟਨ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਠੰਡ ਵਿੱਚ ਸਵੇਰੇ ਉੱਠਣਾ ਪੈਦਾ ਸੀ। ਕਾਫ਼ੀ ਦੂਰ ਤੱਕ ਦੱਤ ਲਗਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਹਾਉਣ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਹੈਨ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਜਵਾਨੀ ਦੇ

ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਜਨੂਨੇ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਸਾਲ 1937 ਵਿੱਚ ਫਿਰਿਲਿਪ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਭੈਣਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੇਮਿਲੀ ਦੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜ਼ਰਮਨ ਪਤੀ, ਸੱਸ ਅਤੇ ਦੋ ਜ਼ਵਾਨ ਬੇਟਿਆਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਹਵਾਈ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਗਰਭਵਤੀ ਸਨ।

ਸੇਮਿਲੀ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਰਮਨੀ ਦੀ ਸੱਤਾ ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਨਾਜ਼ੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਸ ਵਕਤ 16 ਸਾਲ ਦੇ ਫਿਰਿਲਿਪ ਜਦੋਂ ਡਾਰਮੇਸਟੈਂਡ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਕੈਣ ਦੇ ਤਾਬੁਤ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਆਉਦੀ ਭੀਤੇ ਹੋਏ ਹਿਟਲਰ ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਲਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਪ੍ਰਿਸ਼ਟਿਲਿਪ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਇਹ ਬਸ ਵਾਪਰ ਗਿਆ। ਪਰਿਵਾਰ ਟੱਟ ਚੁਕਾ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਬਿਮਾਰ ਸੀ। ਮੇਰੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋ ਚੁਕਾ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਦੱਖਣੀ ਫਰਾਂਸ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਮੈਂ ਬਸ ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਬੰਦਾ ਇਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਫਿਰਿਲਿਪ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਣੀ ਦਾ ਪਿਆਰ

ਜਦੋਂ ਫਿਰਿਲਿਪ ਨੇ ਸਕੁਲ ਛੱਡਿਆ ਉਦੋਂ ਬਿਟੋਨ ਅਤੇ ਜ਼ਰਮਨੀ ਦੀ ਕਗਰ ਤੋਂ ਸਨ। ਉਹ ਡਾਰਮਟਾਮਾਉਥ (ਯੂਕੇ ਦੀ ਨੇਵੀ ਅਕਾਦਮੀ) ਵਿੱਚ ਬਿਟੋਨ ਦੇ ਰੈਂਡਿਲ ਨੇਵਲ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਉਥੋਂ ਉਹ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਕੈਟੋਰ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਅੱਵਲ ਰਹੇ। ਜੁਲਾਈ 1939 ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਕਿੰਗ ਜੋਰਜ ਜ਼ੱਖ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਧਿਕਾਰਤ ਯਾਤਰਾ ਤੇ ਉਥੋਂ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਫਿਰਿਲਿਪ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀਆਂ ਜ਼ਵਾਨ ਬੇਟੀਆਂ ਪ੍ਰਿਸੇਸ ਐਲਿਜਾਬੈਥ ਅਤੇ ਮਾਰਗਰੇਟ ਨਾਲ ਮੁਲਣ-ਮਿਲਣ ਦੇ ਘੱਟ ਹੋਏ।

ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗਵਰਨੈਂਸ, ਮੈਰੀਅਨ ਕਰੋਫਨ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਕ) ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਿਰਿਲਿਪ ਨੇ ਵੱਡਾ ਕੰਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ 13 ਸਾਲ ਦੀ ਐਲਿਜਾਬੈਥ ਤੇ ਬਹੁਤ ਪੈਰਭਾਵ ਪਾਇਆ ਜੋ ਜਲਦੀ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦਿਖਣ ਲੱਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਿਸ਼ਟਿਲਿਪ ਨੇ ਦੂਜੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਂਦੀ ਹੀ ਹੋਏ।

ਫਿਰਿਲਿਪ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਣੀ ਦੀ ਪਿਆਰ

ਉਹਨਾਂ

ਸੰਗੀਨਾਂ ਦੇ ਸਾਥੇ ਹੇਠ ਅੜ ਕੇ ਖੜੀ ਔਰਤ

ਭਾਰਤੀ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਮੁਲਕ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹਿੰਦ ਪਾਕਿ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਤਾਈਨਾਤ ਹੋ ਕੇ ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਨਵੀਂ ਭੂਮਿਕਾ ਲਈ ਸਾਹਸੀ ਪ੍ਰਾਂਤ ਪੂੰਟੀ ਹੈ। ਸੀਮਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲ ਦੀਆਂ ਕਾਂਸਟੇਬਲਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਹੱਦ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਪ੍ਰੁਟਿਆ ਗਿਆ ਇਹ ਇਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਦਮ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਕੋਮਲਤਾ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਵੇਖੀ ਜਾਂਦੀ ਭਾਰਤੀ ਔਰਤ ਵੱਲੋਂ ਸਰੀਰਕ ਮੁਸ਼ਕਤ ਅਤੇ ਤਪਸਿਆ ਵਰਗੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਪੈਰ ਧਰਨਾ ਯਕੀਨਨ ਕੁਝੀਆਂ ਦੀ ਚੇਤਨਾ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨੋਰੋਆ ਬਣੋਗਾ। ਸੀਮਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਪਿਛੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਲੋੜ, ਸੌਂਕ ਜਾਂ ਸਾਹਸ ਵਰਗੇ ਕਈ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਗੱਲ ਅੱਖੋਂ ਪੱਖੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਜੇਕਰ

ਜਗਦੀਗ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

ਪਿੰਡ ਫਤਿਹਪੁਰ ਦੀ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਰਮਨਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਫੋਰਸ 'ਚ ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਦੀ ਤਾਂਧ ਸੀ। ਸੁਰਾਤੀ ਦੌਰ ਵਿਚ ਘਰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਆਉਣ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਮੁਸ਼ਕਤ ਕਾਰਨ ਬੋੜ੍ਹਾ ਔਖਾ ਲੱਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਮਰਥਨ 'ਤੇ ਚੰਗੇ ਸਥਾਨ ਨਾਲ ਹੋਸਲੇ ਬੁਲੰਦ ਰਹੇ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸਾਡੀ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਹੁਣ ਕੋਈ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀ। ਇਹਨਾਂ ਕਾਂਸਟੇਬਲਾਂ ਦੇ ਦੱਸਣ ਮੁਤਾਬਕ ਆਮ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਅਗਨੁਸ਼ਾਸਨਮਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਆਉਣ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਬੜਾ ਚੰਗਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀ ਬੋੜ੍ਹੀ ਮਿਹਨਤ ਸਦਕਾ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਅਨੁਸਾਸਨੀ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਵਧੇਰੇ ਸਾਰਥਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲੜਕੀਆਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰਾਰਟਾਂ ਤੋਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਇਕੱਠੀਆਂ

ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ ਵਿਭਾਗੀ ਗੱਡੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਡਿਊਟੀ ਲਈ ਪੁਰੁੱਚ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਸ ਆਪਣੇ ਕੁਆਰਟਰਾਂ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੁਪਹਿਰ ਦਾ ਖਾਣਾ ਡਿਊਟੀ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਪੁਰੁੱਚਦਾ ਕਰ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਅੱਡਲਾ ਕਲਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਮਨਦੀਪ ਅਨੁਸਾਰ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਨਪਰਾਦੇ ਲਈ ਸਭ ਲੜਕੀਆਂ ਬੈਡਮਿੰਟਨ ਖੇਡਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੀਆਂ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਗਲੇਰੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵੀ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਕਾਂਸਟੇਬਲਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਤੇ ਬਾਣ ਪੀਣ ਦੇ ਚੰਗੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਔਖ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਿਖਾਉਣ ਕਾਰਨ ਲੜਕੀਆਂ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਕੱਢ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਪੱਖ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਕਾਂਸਟੇਬਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਪੇਂਡੂ ਪਿਛੇਕੜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ।

ਇਸ ਬਟਾਲੀਅਨ ਦੇ ਬਣਨ ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਬੀ ਐਸ ਐਫ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ 'ਚ ਵਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਥੇ ਸਰਹੱਦ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਰਾਹਤ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਸੀਮਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਤਾਰਥੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰ ਰਾਸਟਰੀ ਸਰਹੱਦ ਵਿਚਾਲੇ ਪੈਂਦੀ ਜਸ਼ੀਨ ਤੇ ਖੇਤੀ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਾ ਹੁਣ ਆਸਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਖੇਤੀ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੇ ਜਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ

ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਔਰਤ ਤੋਂ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਹੁਣ ਮਹਿਲਾ ਕਾਂਸਟੇਬਲਾਂ ਦੀ ਤਾਈਨਾਤੀ ਨਾਲ ਇਹ ਚੈਕਿੰਗ ਖੁਦ ਇਹ ਕਾਂਸਟੇਬਲਾਂ ਕਰ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸੈਕਟਰ ਵਿਚ ਪੈਂਦੇ ਪਿੰਡ ਛਣ ਕਲਾਂ ਦੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਦਲੀਪ

ਦੀ ਰੁਬੀਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਦੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਆਉਣ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਬੜਾ ਵਧੀਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਲਈ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਹ ਹਟ ਕੇ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਸਾਹਸ ਵਾਲਾ ਹੈ।

ਇਹਨਾਂ ਲੜਕੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਸਰਹੱਦ ਵੇਖੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਿਆਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ। ਇਹ ਕਾਂਸਟੇਬਲਾਂ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪੁਰਸ਼ ਕਾਂਸਟੇਬਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਰਹੱਦ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਤਾਈਨਾਤੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਔਖ ਨਾਲੋਂ ਉਹ ਮਾਣ ਵਧੇਰੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਾਨਸਾ ਦੀਸੀਮਾ ਕੌਰ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੈਂਕਾ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਹੋਰ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਖਲੋ ਕੇ ਤੇ ਮੁਲਕ ਲਈ ਕੁਝ ਕਰਕੇ ਮਾਣ ਵਾਲਾ ਜੀਵਨ ਜਿਉ ਸਕਣ।

ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕੁਝ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ ਵੀ ਤਾਈਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਬੀ ਐਸ ਐਫ ਤੇ ਪਾਕਿ ਰੋਜ਼ਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਾਮ ਵੇਲੇ ਝੰਡਾ ਉਤਾਰਨ ਦੀ ਰਸਮ ਵੇਖਣ ਲਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਭਾਰਤੀ ਔਰਤਾਂ ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮਹਿਲਾ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਡਰਿਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਸਾਸਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵੀ ਇਹ ਲੜਕੀਆਂ ਪੂਰੀ ਦਰਲੋਰੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਹਾਜ਼ਰ ਕਰਕੇ ਮਾਣ ਵਾਲਾ ਦਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਅਬੋਹਰ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਤੇ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਮਹਿਲਾ ਕਾਂਸਟੇਬਲਾਂ ਦੀ ਤਾਈਨਾਤੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਧਾਣਾ ਧਨੌਲਾ 'ਚ ਕਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਗੱਲ' ਰੀਤ ਦੀ ਸੂਟਿੰਗ ਹੋਈ

ਧਨੌਲਾ ਮੰਡੀ (ਸੰਜੀਵ ਗਰਗ ਕਾਲੀ) - ਲੋਕ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਚ ਸਰੋਤਿਆ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਦੀ ਧਣਕ ਬਣੀ ਗਾਇਕਾ ਜਸ ਧਾਣੀਵਾਲ ਦੇ ਗੀਤ, "ਕਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਗੱਲ," ਦੀ ਸੁਰੂ ਹੋਣ ਜਾਂ ਰਹੀ ਸੂਟਿੰਗ ਦਾ ਉਦਾਘਾਟ ਐਸਾਏਚੇਚ ਧਨੌਲਾ ਇੱਥੋਂ: ਵਿਜੇ ਕਮਾਰ ਨੇ ਰੀਬਨ ਕੱਟ ਕੇ ਕੀਤਾ। ਇਸ: ਵਿਖੇ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਗੀਤ ਹੀ ਗਾਇਕਾ ਨੂੰ ਗਾਉਣ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ 'ਚ ਬੈਠ ਕੇ ਸੁਣ ਸਕੀਏ ਤੇ ਗੀਤ 'ਚ ਲੰਚਰਤਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਗਾਇਕਾ ਜਸ ਨੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਗੀਤ ਨੂੰ ਨਿੰਮਾ ਨਮੋਲ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਸੰਗੀਤ ਹਸਨੀਵੀਰ

ਧਾਣਾ ਧਨੌਲਾ 'ਚ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਦਿਹਾੜੇ ਮੈਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਭੋਗ ਪਾਏ

ਧਨੌਲਾ ਮੰਡੀ (ਸੰਜੀਵ ਗਰਗ ਕਾਲੀ) - ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਵਿਹਾੜੇ ਦਿਹਾੜੇ ਮੈਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਭੋਗ ਪਾਏ। ਇਸ ਮੰਡੀ ਵਿਹਾੜੇ ਦੇ ਪਾਠਾਂ ਦੀ ਸੁਰਜੀਤ ਮੰਡੀ ਦੇ ਜੰਮਪਲ ਜੋ ਬੋਸ਼ਕ ਫਿਲੇ ਚਾਰ ਦੁਹਕਿਆਂ ਤੋਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਸੇ ਹੋਏ ਹਨ ਪਰ ਪਿੰਡ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਜੁਡਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਗਨੀ ਨਾਲ ਜੁਡਿਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਹਾੜੇ ਦੇ ਪਾਠਾਂ ਦੀ ਸੁਰਜੀਤ ਮੰਡੀ ਦੇ ਜੰਮਪਲ ਜੋ ਬੋਸ਼ਕ ਫਿਲੇ ਚਾਰ ਦੁਹਕਿਆਂ ਤੋਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਸੇ ਹੋਏ ਹਨ ਪਰ ਪਿੰਡ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਜੁਡਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਗਨੀ ਨਾਲ ਜੁਡਿਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਹਾੜੇ ਦੇ ਪਾਠਾਂ ਦੀ ਸੁਰਜੀਤ ਮੰਡੀ ਦੇ ਜੰਮਪਲ ਜੋ ਬੋਸ਼ਕ ਫਿਲੇ ਚਾਰ ਦੁਹਕਿਆਂ ਤੋਂ ਚੰਡੀਗੜ੍

MISSION PEAK BROKERS, INC.

For the best possible price and highest profit, call a Business Professional.

As the **President of Mission Peak Brokers, Inc.** and also a **Commercial Real Estate Broker**, I offer you guidance that is based on extensive experience in Sales. Acquisition and Financing of Commercial Real Estate and the purchase of businesses.

Mission Peak Brokers, Inc. is a leading **Business Brokerage** firm based in the San Francisco Bay Area providing the services required for the sale and acquisition of main street retail business opportunities and commercial real estate as well as an all-inclusive assistance with the business and commercial loan process.

We are here to secure your objectives through a standard of aggressive diligence, measurable integrity and the highest standard of excellence **knowing our client's satisfactions is our ultimate goal.**

CALL A PROFESSIONAL AND GET THE BEST POSSIBLE PRICES AND HIGHEST PROFITS

I am a top rated Business and Commercial Real Estate broker with vast experience in Sales.

**Acquisition and Financing
of Commercial Real Estate.**

**GET TOP
DOLLAR\$**

FOR YOUR COMMERCIAL PROPERTY

**CALL
TODAY
(510) 490-9705**

hrsidhu@gmail.com
www.missionpeakbrokers.com

**Harpreet "Harry" Sidhu, CBB
Broker/president**

BRE Lic #1433114
Broker Lic # 01792260

